
ANT

HAFTANIN NOTLARI

3 kasım

Papandreu'nun Ölümü

■ Eski Yunan Başbakanı Papandreu'nun ölümü, Yunanistan'da bazı olayların çıkmasına yol açmıştır. Yunan cuntasının cenazeye sahip çıkıp ailesinden zorla alarak yaptırdığı töreni, olağanüstü askeri tedbirlere rağmen, tahminleri aşan 100 binden fazla Yunanlı izlemiştir. Törene katılanlar tören boyunca «Kahrolsun faşizm», «Demokrasi, demokrasi» diye bağırmışlardır. Polisin halkı susturmak istemesi üzerine Anayasa Meydanı'nda gençlerle polis arasında geniş çatışma başgöstermiş, gençler coplara taşla karşılık vermişlerdir. Bu çatışma, bir çok kişinin yaralanması ve 30 kişinin de tutuklanması ile sona ermiştir. Tören sırasında faşist Cunta aleyhtarı bazı beyannameler de elden ele dağıtılmıştır.

Tunaya dekan oldu

■ İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı'na bu yıl devrimci bilim adamlarından Prof. Tarık Zafer Tunaya seçilmiştir. Tunaya, seçildikten sonra «Fakültemizde beliren reformcu çizgiyi izleyip geliştirme yolunda bütün gücümle çalışacağım. Çağdaş bir üniversite düzeninin, benim mensubu olduğum kuşağın geleceğe bırakacağı şerefli bir miras olmasını istiyorum» demiştir.

Bakır Projesi

■ Türkiye'nin bakır madenlerini emperyalizme peşkeş çekmek üzere Amerikalılarca hazırlanıp AP iktidarına kabul ettirilen bakır projesi, Bakanlar Kurulu'nca onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

4 kasım

Ürdün'de darbe

■ İsrail tarafından Filistin topraklarından atıldıktan sonra Ürdün'e yerleşen El Fetih komandolarının Kral Hüseyin'e karşı giriştikleri bir darbe hareketi, krala sadık kuvvetler tarafından bastırılmıştır. Kral Hüseyin, Duruma hakim olduktan sonra radyoda yaptığı konuşmada darbecilerin «bazı maceracılar» olduğunu söylemiştir. Bununla beraber, 12 bini iyi silahlandırılmış 400 bin Filistin mültecisinin Hüseyin'in İsrail'e karşı uyguladığı yumuşak siyasetten memnun olmadıkları ve bir an önce sonuç alınmasını istedikleri bilinmektedir. Bu arada, Kral Hüseyin'e karşı darbenin CIA tarafından tezgâhlandığı da iddia edilmiştir.

Kaba kuvvet

■ Tekelin tütün politikasını yeren ve bu amaçla bir yürüyüş düzenleyen Türkiye İşçi Partisi Samsun İl Başkanı Avukat Mümin Doğru ve TÖS Samsun Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Elmas, bir milletvekilinin kardeşleri tarafından dövülmüştür. Çırakman köyü dolaylarında tütüncü köylülerle görüşürken, daha önceden hazırlanmış bir grubun saldırısına uğrayan Avukat Doğru ve Öğretmen Elmas, bu olaydan dolayı Samsun Milletvekili Şevki Yücel'i itham etmişlerdir.

Grevi destekliyor

■ Türkiye Basın İş Sendikası tarafından yürütülen ve 250 günü aşan Türkiye Basımevi'ndeki grev, Köln'deki toplumcu kişiler arasında üzüntü yaratmış ve işçileri destekleyen bir bildiri yayınlanmıştır. Köln Türk Gençliği Kültür Kulübü'nün bildirisinde, «Patron Demiray Türk yasalarına karşı suçludur. Bu suçun hesabı da, diğerleri gibi, mutlaka bir gün sorulacaktır.» denilmektedir.

Gübre oyunu!

■ Türkiye Ziraat Odalarınca yeni bir oyun sahneye konulmuştur: Gübre Oyunu! Eskişehir Ziraat Odası, bir bildiri yayınlayarak, hükümetin verdiği tohumların gübresiz ekilmeyeceğini, buna aldırış etmeyenlere bir daha yardım yapılmayacağını açıklamıştır. Bildiride, bu kararın hükümet tarafından alındığı da belirtilmiştir. Böylece, Amerika'dan ithal edilen suni gübrelerin köylüye zorla satılması sağlanmıştır. Bu kararın alınmasında toprak ağalarının kontrolundaki Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin büyük rolü olmuştur.

İhsani tedbir istedi

■ Cağaloğlu'ndaki kitapçı dükkânının devamlı saldırıya uğraması üzerine halk ozanı Âşık İhsani bir bildiri yayınlayarak «İstanbul'un en merkezi yerindeki dükkânım ve şahsım her gün tecavüze uğramaktadır. Yetkililer kanun teminatı altında olan canımı ve malımı korumazlarsa dağ başında kalmış gibi aynı silâhlarla kendimi korumak zorunda kalacağım» demiştir.

5 kasım

İkili anlaşmalar

■ Amerika ile Türkiye arasında yapılmış olan ikili anlaşmalar Senato'da yeniden tartışılmıştır. Dışişleri Bakanı Çağlayangil, «Amerika'ya gerektiğinde ve lüzum gördüğünde Türkiye'yi işgal yetkisi veren bir anlaşması olmadığını ileri sürmüş, buna karşılık tabii senatör Suphi Gürsoytrak, Türkiye'nin daha önce de Mondoros Mütarekesi'nin yedinci maddesine dayanılarak işgal edildiğini hatırlatmış, mektup teatisi suretiyle yapılan anlaşmalarla Türkiye'nin Amerika'dan ayrılamaz bir duruma geldiğini söylemiştir.

Cumhuriyete saldırı

■ Beylerbeyi Kültür Cemiyeti'ne öteden beri çeşitli baskılar yapan AP'li Komünizmle Mücadele Derneği Başkanı Abdullah Tomba, son olarak cemiyetin binasında asılı bulunan ve Atatürk'ün «Cumhuriyet serbest fikir taraftarıdır» sözlerini ihtiva eden levhayı denize attıktan sonra ortadan kaybolmuştur. Olaydan sonra Beylerbeyi sakinleri, «Cumhuriyet denize atılmakla öldürülemez», «Atatürk'e saldıranlar cezasız kalmayacaktır» yazılı dövizleri cemiyet binasına asmışlardır.

Âşıklara saldırı

■ Samsun 19 Mayıs Fikir Kulübü'nün düzenlediği «Ozanlar Gecesi», İmam Hatip Okulu öğrencileri ile bir takım AP'liler tarafından basılmıştır. Âşık Nesimi, Âşık Hüseyin Çırakman, Âşık Fermani'nin katıldığı ozanlar gecesinin basılacağı önceden bilindiği halde polisler kaba kuvveti önleyememiş, ancak iki polisle iki sinema görevlisinin yaralanmasından sonra yetişebilen jandarma ve 56. Piyade Alayı erleri olaya müdahale etmişlerdir. Açık saldırıya rağmen emniyet suçlu olarak hiç kimseyi yakalamamıştır.

6 kasım

ANT yargılandı

■ ANT'çılar hakkında bu hafta da yeni soruşturma ve dâvalar açılmış ve açılmış olan diğer dâvaların duruşmalarına devam edilmiştir. Geçen yıl Sovyet İhtilâli'nin yıldönümün'de yazdığı yazıda Mustafa Kemal'in meclis'te söylediği bir nutku iktibas eden arkadaşımız Fethi Naci, 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmış ve Savcı Atatürk'ün bu sözleriyle «komünizmin övüldüğünü» ileri sürerek Fethi Naci'nin ve sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar'ın 7,5 yıla kadar hapsini istemiştir. Toplu Basın Mahkemesi'nde ise, Doğan Özgüden'in Şadi Alkılıç ve Ahmet Muşlu için yazdığı yazılardan dolayı açılan iki dâvanın duruşmasına devam edilmiş, ayrıca «cumhurbaşkanına hakaret» iddiasıyla Özgüden ve sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı hakkında açılan dâvanın duruşmasına başlanmıştır. Kabacalı ayrıca, «Darbe İhtimali Var mı?» başlıklı yazıdan dolayı Cumhuriyet Savcılığı'nda «Uşaklığın Ücreti» başlıklı yazıdan dolayı 1. Sorgu Yargıçlığı'nda sorguya çekilmiştir. Öte yandan İlhan Selçuk da Cumhuriyet Gazetesi'nde yazdığı «Milletin Bilmedikleri» ve «Donanmamız bizim değil mi?» başlıklı yazılardan dolayı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmıştır.

Onur mahkûm oldu

■ Kıbrıs bunalımı sırasında Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihat Kürşat'ın eşinin Atina ile sık sık telefon görüşmesi yaptığını Yeni Tanin Gazetesi'nde yazan Necdet Onur hakkındaki dâva da sonuçlanmış ve Toplu Basın Mahkemesi Onur'un 9 ay hapsine, 1500 Lira para cezasına çarptırılmasına «tecilsiz» olarak karar vermiştir. Necdet Onur, mahkûmiyet kararını temyiz edecektir.

Magirus Fabrikası'nda Grev

Magirus Otobüs Karoseri ve Montajı Fabrikası'nda çalışmakta olan 600 işçi, 5 Kasım günü saat 14.15'te işlerini bırakarak greve başlamışlardır. Türkiye Maden İş Sendikası'na bağlı olan işçiler, toplu sözleşme masasında işverenle iş teminatı, ücret ve sendika özgürlüğü konularında anlaşamadıklarından dolayı greve başladıklarını bildirmişlerdir. Grev sırasında konuşmalar yapan işçiler, asıl amacın Magirus'ta gündelik hakları elde etmenin de ötesinde halktan ve emekten yana bir düzenin kurulması olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'de ilk defa yepyeni bir teknikle uygulanan grev dolayısıyla bütün anayollara «Magirus'ta Grev» yazıları yazılmış ve işçinin sesini duyurmak üzere geniş bir kampanya açılmıştır.

Devrim İçin Hareket Tiyatrosu

İstanbul'daki genç toplumcu tiyatrocular, «Devrim İçin Hareket Tiyatrosu» adı altında yeni bir topluluk meydana getirmişlerdir. Topluluk, hem «sahne tiyatrosu», hem de «sokak tiyatrosu» halinde çalışacaktır. Sokaktaki ilk gösteri önceki pazar günü Ortaköy'de Boğaz Köprüsü'nün ayaklarının geçeceği gecekondu bölgesinde yapılmıştır. Ayrıca grev ve Üniversite Öğrenci Sorunları konusunda iki sokak oyununun da çalışmaları yapılmaktadır.

HAFTANIN NOTLARI

3 kasım

Papandreu'nun Ölümü

■ Eski Yunan Başbakanı Papandreu'nun ölümü, Yunanistan'da bazı olayların çıkmasına yol açmıştır. Yunan cuntasının cenazeye sahip çıkıp ailesinden sorla alarak yaptırdığı törenl, olağanüstü askeri tedbirlere rağmen, tahminleri aşan 100 binden fazla Yunanlı izlemiştir. Törene katılanlar tören boyunca «Kahrolsun faşizm», «Demokrasi, demokrasi» diye bağırmışlardır. Polisin halkı susturmak istemesi üzerine Anayasa Meydanı'nda gençlerle polis arasında geniş çatışma başgöstermiş, gençler coplara taşla karşılık vermişlerdir. Bu çatışma, bir çok kişinin yaralanması ve 30 kişinin de tutuklanması ile sona ermiştir. Tören sırasında faşist Cunta aleyhtarı bazı beyannameler de elden ele dağıtılmıştır.

Tunaya dekan oldu

■ İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı'na bu yıl devrimci bilim adamlarından Prof. Tarık Zafer Tunaya seçilmiştir. Tunaya, seçildikten sonra «Fakültemizde beliren reformcu çizgiyi işleyip geliştirme yolunda bütün gücümle çalışacağım. Çağdaş bir üniversite düzeninin, benim mensubu olduğum kuşağın geleceğe bırakacağı şerefli bir miras olmasını istiyorum» demiştir.

Bakır Projesi

■ Türkiye'nin bakır madenlerini emperyalizme peşkeş çekmek üzere Amerikalılarca hazırlanıp AP iktidarına kabul ettirilen bakır projesi, Bakanlar Kurulu'nca onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

4 kasım

Ürdün'de darbe

■ İsrail tarafından Filistin topraklarından atıldıktan sonra Ürdün'e yerleşen El Fetih komandolarının Kral Hüseyin'e karşı giriştikleri bir darbe hareketi, krala sadık kuvvetler tarafından bastırılmıştır. Kral Hüseyin, Duruma hakim olduktan sonra radyoda yaptığı konuşmada darbecilerin «bazı maceracılar» olduğunu söylemiştir. Bununla beraber, 12 bini iyi silahlandırılmış 400 bin Filistin mültecisinin Hüseyin'in İsrail'e karşı uyguladığı yumuşak siyasetten memnun olmadıkları ve bir an önce sonuç alınmasını istedikleri bilinmektedir. Bu arada, Kral Hüseyin'e karşı darbenin CIA tarafından tezgâhlandığı da iddia edilmiştir.

Kaba kuvvet

■ Tekelin tütün politikasını yeren ve bu amaçla bir yürüyüş düzenleyen Türkiye İşçi Partisi Samsun İl Başkanı Avukat Mümin Doğru ve TÖS Samsun Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Elmas, bir milletvekilinin kardeşleri tarafından dövülmüştür. Çırakman köyü dolaylarında tütüncü köylülerle görüşürken, daha önceden hazırlanmış bir grubun saldırısına uğrayan Avukat Doğru ve Öğretmen Elmas, bu olaydan dolayı Samsun Milletvekili Şevki Yücel'i itham etmişlerdir.

Grevi destekliyor

■ Türkiye Basın İş Sendikası tarafından yürütülen ve 250 günü aşan Türkiye Basımevi'ndeki grev, Köln'deki toplumcu kişiler arasında üzüntü yaratmış ve işçileri destekleyen bir bildiri yayınlanmıştır. Köln Türk Gençliği Kültür Kulübü'nün bildirisinde, «Patron Demiray Türk yasalarına karşı suçludur. Bu suçun hesabı da, diğerleri gibi, mutlaka bir gün sorulacaktır.» denilmektedir.

Gübre oyunu!

■ Türkiye Ziraat Odalarınca yeni bir oyun sahneye konulmuştur: Gübre Oyunu! Eskişehir Ziraat Odası, bir bildiri yayınlayarak, hükümetin verdiği tohumların gübresiz ekilmeyeceğini, buna aldırış etmeyenlere bir daha yardım yapılmayacağını açıklamıştır. Bildiride, bu kararın hükümet tarafından alındığı da belirtilmiştir. Böylece, Amerika'dan ithal edilen suni gübrelerin köylüye zorla satılması sağlanmıştır. Bu kararın alınmasında toprak ağalarının kontrolundaki Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin büyük rolü olmuştur.

İhsani tedbir istedi

■ Cağaloğlu'ndaki kitapçı dükkânının devamlı saldırıya uğraması üzerine halk ozanı Âşık İhsani bir bildiri yayınlayarak «İstanbul'un en merkezi yerindeki dükkânım ve şahsım her gün tecavüze uğramaktadır. Yetkililer kanun teminatı altında olan canımı ve malımı korumazlarsa dağ başında kalmış gibi aynı silâhlarla kendimi korumak zorunda kalacağım» demiştir.

5 kasım

İkili anlaşmalar

■ Amerika ile Türkiye arasında yapılmış olan ikili anlaşmalar Senato'da yeniden tartışılmıştır. Dışişleri Bakanı Çağlayangil, «Amerika'ya gerektiğinde ve lüzum gördüğünde Türkiye'yi işgal yetkisi veren bir anlaşma» olmadığını ileri sürmüş, buna karşılık tabii senatör Suphi Gürsoytrak, Türkiye'nin daha önce de Mondoros Mütarekesi'nin yedinci maddesine dayanılarak işgal edildiğini hatırlatmış, mektup teatisi suretiyle yapılan anlaşmalarla Türkiye'nin Amerika'dan ayrılamaz bir duruma geldiğini söylemiştir.

Cumhuriyete saldırı

■ Beylerbeyi Kültür Cemiyeti'ne öteden beri çeşitli baskılar yapan AP'li Komünizmle Mücadele Derneği Başkanı Abdullah Tomba, son olarak cemiyetin binasında asılı bulunan ve Atatürk'ün «Cumhuriyet serbest fikir taraftarıdır» sözlerini ihtiva eden levhayı denize attıktan sonra ortadan kaybolmuştur. Olaydan sonra Beylerbeyi sakinleri, «Cumhuriyet denize atılmakla öldürülemez», «Atatürk'e saldıranlar cezasız kalmayacaktır» yazılı dövizleri cemiyet binasına asmışlardır.

Âşıklara saldırı

■ Samsun 19 Mayıs Fikir Kulübü'nün düzenlediği «Ozanlar Gecesi», İmam Hatip Okulu öğrencileri ile bir takım AP'liler tarafından basılmıştır. Âşık Nesimi, Âşık Hüseyin Çırakman, Âşık Fermani'nin katıldığı ozanlar gecesinin basılacağı önceden bilindiği halde polisler kaba kuvveti önleyememiş, ancak iki polisle iki sinema görevlisinin yaralanmasından sonra yetişebilen jandarma ve 56. Piyade Alayı erleri olaya müdahale etmişlerdir. Açık saldırıya rağmen emniyet suçlu olarak hiç kimseyi yakalamamıştır.

6 kasım

ANT yargılandı

■ ANT'çılar hakkında bu hafta da yeni soruşturma ve dâvalar açılmış ve açılmış olan diğer dâvaların duruşmalarına devam edilmiştir. Geçen yıl Sovyet İhtilâli'nin yıldönümün'de yazdığı yazıda Mustafa Kemal'in meclis'te söylediği bir nutku iktibas eden arkadaşımız Fethi Naci, 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmış ve Savcı Atatürk'ün bu sözleriyle «komünizmin övüldüğünü» ileri sürerek Fethi Naci'nin ve sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar'ın 7,5 yıla kadar hapsini istemiştir. Toplu Basın Mahkemesi'nde ise, Doğan Özgüden'in Şadi Alkılıç ve Ahmet Muşlu için yazdığı yazılardan dolayı açılan iki dâvanın duruşmasına devam edilmiş, ayrıca «cumhurbaşkanına hakaret» iddiasıyla Özgüden ve sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı hakkında açılan dâvanın duruşmasına başlanmıştır. Kabacalı ayrıca, «Darbe İhtimali Var mı?» başlıklı yazıdan dolayı Cumhuriyet Savcılığı'nda «Uşaklığın Ücreti» başlıklı yazıdan dolayı 1. Sorgu Yargıçlığı'nda sorguya çekilmiştir. Öte yandan İlhan Selçuk da Cumhuriyet Gazetesi'nde yazdığı «Milletin Bilmedikleri» ve «Donanmamız bizim değil mi?» başlıklı yazılardan dolayı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmıştır.

Onur mahkûm oldu

■ Kıbrıs bunalımı sırasında Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihat Kürşat'ın eşinin Atina ile sık sık telefon görüşmesi yaptığını Yeni Tanin Gazetesi'nde yazan Necdet Onur hakkındaki dâva da sonuçlanmış ve Toplu Basın Mahkemesi Onur'un 9 ay hapsine, 1500 Lira para cezasına çarptırılmasına «tecilsiz» olarak karar vermiştir. Necdet Onur, mahkûmiyet kararını temyiz edecektir.

Magirus Fabrikası'nda Grev

Magirus Otobüs Karoseri ve Montajı Fabrikası'nda çalışmakta olan 600 işçi, 5 Kasım günü saat 14.15'te işlerini bırakarak greve başlamışlardır. Türkiye Maden İş Sendikası'na bağlı olan işçiler, toplu sözleşme masasında işverenle iş teminatı, ücret ve sendika özgürlüğü konularında anlaşamadıklarından dolayı greve başladıklarını bildirmişlerdir. Grev sırasında konuşmalar yapan işçiler, asıl amacın Magirus'ta gündelik hakları elde etmenin de ötesinde halktan ve emekten yana bir düzenin kurulması olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'de ilk defa yepyeni bir teknikle uygulanan grev dolayısıyla bütün anayollara «Magirus'ta Grev» yazıları yazılmış ve işçinin sesini duyurmak üzere geniş bir kampanya açılmıştır.

Devrim İçin Hareket Tiyatrosu

İstanbul'daki genç toplumcu tiyatrocular, «Devrim İçin Hareket Tiyatrosu» adı altında yeni bir topluluk meydana getirmişlerdir. Topluluk, hem «sahne tiyatrosu», hem de «sokak tiyatrosu» halinde çalışacaktır. Sokaktaki ilk gösteri önceki pazar günü Ortaköy'de Boğaz Köprüsü'nün ayaklarının geçeceği gecekondu bölgesinde yapılmıştır. Ayrıca grev ve Üniversite Öğrenci Sorunları konusunda iki sokak oyununun da çalışmaları yapılmaktadır.

şu bizim parlamento!

AP'DE ÇATLAKLAR

M. ARİF ATALAY, 1929 yılında Besni'de dünyaya gözlerini açmış ve Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra evlenerek beş çocuk babası olmuştur. Bir süre avukatlık yapan Atalay, politikaya atılarak Adalet Partisi'ne girmiş ve seçimi kazanarak Milletvekili olmuştur. Halen, AP. Haysiyet Divanı Başkanıdır.

EKREM DİKMEN, 1930 yılında Trabzon'da doğmuş, Yüksek Ticaret Okulunu bitirdikten sonra evlenmiş ve iki çocuğu dünyaya gelmiştir. Bir süre ticaret ve mali danışmanlık yaptıktan sonra bir parça da politika yapmak için AP'ye girmiş ve Trabzon'dan Milletvekili seçilmiştir.

5 Kasım 1968 Salı gün'ü saatler 10'u gösterirken, Ekrem Dikmen ile Arif Atalay Parlamento koridorlarında karşılaşmışlardır. Dikmen, Akçaabat AP İlçe Başkanının duygusal nedenler ve haksız olarak partiden ihraç olunduğunu, bu ihraç kararının da haksız bir davranışla Merkez Haysiyet Divanınca onaylandığını söylemiştir. Atalay, ihraç kararının haksız olmadığını belirttikten sonra, Dikmen'i parti içinde hizipçilik yapmakla suçlamıştır. Sert biçimde süren tartışma birden durmuştur. Durmuştur, çünkü Dikmen yaradana sığınıp Atalay'a önce bir yumruk, ardından da bir tekme vurarak yere yıkmıştır. O sırada, aralarında grup toplantısı - kulisi ile ilgili koyu bir sohbete dalmış Hasan Fehmi Boztepe, Ali Köymen, Ata Bodur iki partidaş'ın boğuştuğunu görünce yerlerinden fırlamışlardır. Dikmen ve Atalay güçlükle birbirlerinden ayırılmıştır. İki partidaş parlamento çatısı altında *ve orada bulunanların huzurunda biribirlerine* «...........» **(çok ayıp şeyler olduğu için yazılmaz)** diye bağırmışlardır.

Durumdan hemen AP yöneticileri ve Başbakan haberdar edilmiş, fakat onlar grup seçimleri ile ilgili kulisle ilgilendiklerinden kavga konusu üzerinde pek durmamışlardır...

Atalay, nasıl birden saldırıya uğradığını düşünürken, *geçen yıllarda Demirel'in en has adamı durumundaki* Aydın Yalçın ise Anadolu Ajansı muhabirlerinden birine bir demeç vermiştir. Prof. Yalçın demecinde «**Üç hafta sonra yapılacak AP büyük kongresinde Genel İdare Kurulu'na adaylığımı koyacağımdan, AP. Meclis grubu başkanvekilliğine bu dönemde adaylığımı koymayacağım**» demiştir. Aslında Yalçın, pazartesi gecesi Denizli Milletvekili Nihat Zafer'in evinde sayıları anca elliyi bulan **«YEMİNLİLER»** *in toplantısında alınan bir kararı açıklamıştır.*

«Üçüncü Dünya» ve **«Emektarlar»** adı altında bir araya gelen, fakat Demirel'in de kendilerine iltihakı ile **«Kardeş Grup»** adını alan milletvekilleri de, aynı gece Sedat Akay'ın evinde Mehmet Turgut'un başkanlığında bir araya gelmişlerdir. Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem ile Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın katıldığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Refet Sezgin'in sık sık telefonla bilgi aldığı **«Kardeş Grup»** toplantısında, Aydın Yalçın'ın Salı günü yapılacak Grup toplantısında Grup Başkanvekilliğine seçilmemesi kararlaştırıldıktan sonra, Sabit Osman Avcı çağırılmıştır. Avcı'ya tekrar Grup Başkanvekili olması teklif edilmiş, fakat Avcı **«Ben bu yönetim kurulu ile çalışmam»** diyerek reddetmiştir. Neticede, Orhan Dengiz ile Etem Kılıçoğlu'nun başkan vekilliklerine aday gösterilmesi karar altına alınmıştır. Bu arada **«Yeminliler»** ise Avcı'nın desteklenmesinde anlaşmışlardır.

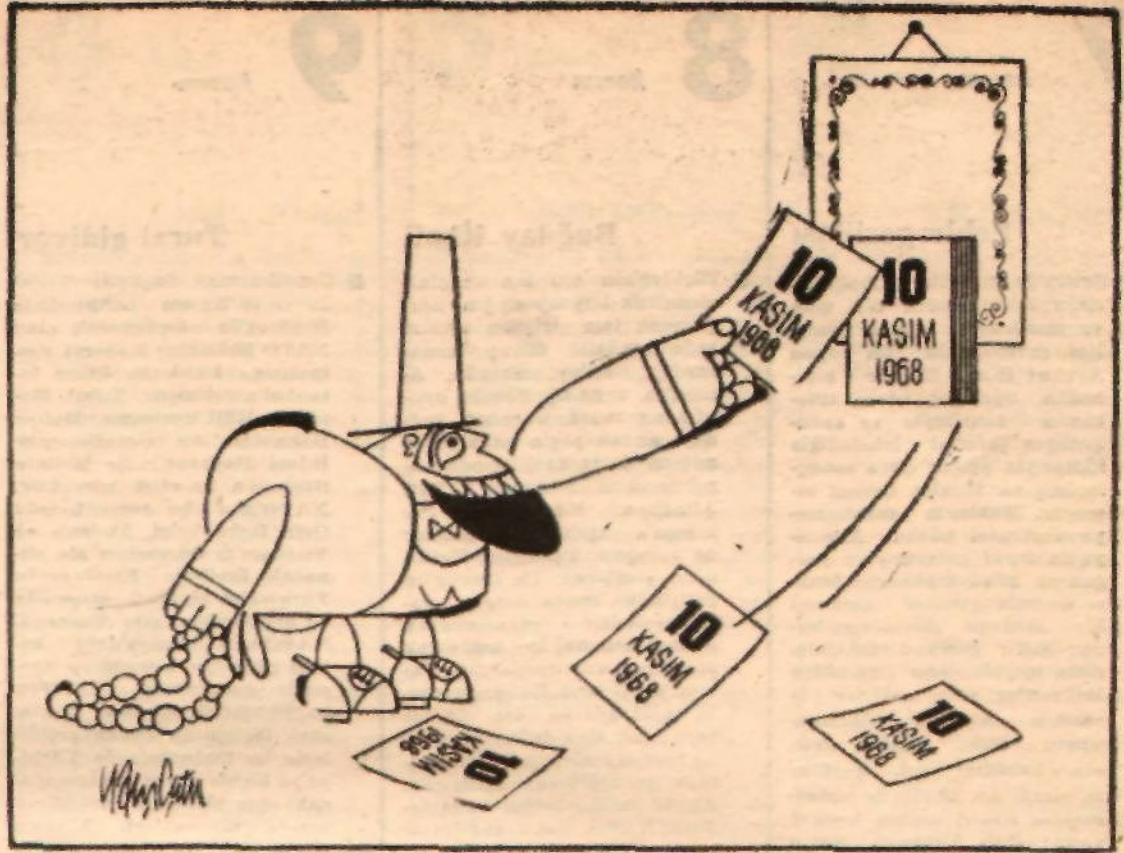
Atalay ile Dikmen'in kavgasından bir kaç dakika sonra toplanan AP Millet Meclisi grubunda seçim yapılmış ve büyük kongrede de duruma hakim olmaları beklenen Mehmet Turgut'un organize ettiği **«Kardeş Grup»**un listesi kazanmıştır. Bu arada, hem Yeminliler, hem de Kardeş Grup'tan yana görünen Gültekin Sakarya, Remzi Şenel ve Fevzi Fırat, Grup Yönetim Kuruluna girmişlerdir.

Başkan vekilliği seçimlerinde bazı sürprizler olmuş, Kılıçoğlu 114, Avcı'da 101 oyla seçimi kazanmışlardır. Avcı'nın kulisi son anda düzenlenmiş ve Dengiz 91 oyda kalmıştır.

Demirel'i yedeklerine alan Mehmet Turgut ve arkadaşları böylece **«Yeminliler»** e karşı yaptıkları ilk mücadeleden başarılı çıkmışlardır. Büyük Kongre'de bu başarının devam etmemesi için hiçbir sebep yoktur. Yalçın ve **«Kardeş Grup»** ile Bayar'ın veto ettiği kimseler AP Genel İdare Kuruluna seçilmeyeceklerdir. **«Kardeş Grup»**, Büyük Kongreyi aldıktan sonra kabinede yapılacak revizyon ile ilgili bir liste Demirel'in önüne sürülecektir. Demirel, listeyi kabul edecektir. Bundan sonra ise önüne 1969 seçimlerinde VETO edilmesi istenilenlerin adları bulunan bir liste konulacaktır. Demirel, bunu da kabul edecektir. Ve 1969 seçimlerinden sonra da, seçimlerdeki oy azalmasının tek sorumlusu Demirel gösterilip, gelecek kongrede genel başkanlığa bir başkası ve büyük bir ihtimalle Bayar'ın da desteği ile Mehmet Turgut gelecektir...

Demirel, bütün bunları bilmektedir amma, bile bile bu oyuna gelecektir. Gelmek zorundadır, çünkü Mehmet Turgut ve arkadaşları bütün çıkış kapılarını tutmuşlardır.

Onur BARTU

MUSTAFA KEMAL'E İHANET BÜYÜYOR!

M. Kemal'in *Harbiyelilerine* **«Bolşevik»** diye saldırıldığı bir haftaydı bu...

Mustafa Kemal'in cumhuriyeti emanet ettiği gençlere, yine Mustafa Kemal'in en yakın silah ve mücadele arkadaşı tarafından **«Hasta»** damgası vurulduğu bir haftaydı bu...

Mustafa Kemal'in kendi elleriyle kurduğu başkentin göbeğinde, devletin sahnesinde Abdülhamit'e övgüler düzüldüğü ve Mustafa Kemal'e dil uzatıldığı bir haftaydı bu...

Mustafa Kemal'in mecliste söylediği bir nutkun, yine Mustafa Kemal'in kurduğu cumhuriyetin bir savcısı tarafından **«komünizmi övme»** olarak mahkûm edilmesinin istendiği bir haftaydı bu...

Ve işte böyle bir haftada Türk Milleti, kurtarıcısı Mustafa Kemal'i ölüm yıldönümü dolayısıyla 30. defa anıyordu...

......

Her şey, Hava Harp Okulu öğrencilerinin yayınladıkları **«Göksenin»** adlı yıllığın Bugün adındaki cumhuriyet ve devrim *düşmanı ümmetçi varakpare* tarafından dile dolanmasıyla başladı. Hava Harp Okulu'nu bitiren genç asteğmenlerin kendi aralarında topladıkları paralarla bastırdıkları bu kitap, her Türk vatandaşının göğsünü iftiharla kabartabilecek bir nitelikteydi. *Göksenin'de genç Türk* subayları, Türkiye'yi ilgilendiren en aktüel toplum dâvaları üzerine görüşlerini açıklamışlardı. NATO Antlaşması içinde kalıp kalmamamızdan tutun da, Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyal krizlerin çözümüne kadar *her çeşit toplum sorunlarına* eğilmişlerdi genç asteğmenler. Ordunun komuta heyetinin tabanını teşkil eden bu gençlerin sağlam bir doğrultuda yetiştiklerini görmek, eski günleri yada bugün ordunun tavanını teşkil eden yüksek rütbeli subayların hangi koşullar altında yetiştiklerini bilenler için cidden göğüs kabartıcı idi. Zira eskiden Harp Okulu'nda öğrencilere gösterilen ekonomi dersleri, 73 sahifelik bir kitaptan ibaretti. Eskiden orduda **«sosyalizm»**in ne olduğu şöyle anlatılırdı: **«...Sosyalizm insanları köle yapan bir rejimdir. Kişiler yalnızca devlete çalışırlar ve bütün ürettiklerini devlet ellerinden alır. Çok sayıda aileler aynı çatı altına tıkıldığından, «aile» anlamına son verilmiştir. Kısacası, sosyalizm insanları hayvan haline devşiren korkunç bir rejimin adıdır.»** Harbiye'lilerin dünya görüşlerini genişletmek için başka kitaplar okumalarına da izin verilmezdi. Hemen hemen her üç haftada bir, öğrencilerin ders sıraları, elbise dolapları aranırdı. Bu aramalarda öğrencilerin dolap yada sıralarında, bırakın yasak olanları, piyasada satılmakta olan herhangi toplumcu bir kitap dahi bulunsa, o genç derhal alaya çıkartılır yada hayatı boyunca kendini izleyecek olan siciline geçirirlerdi kitap okuduğunu. 27 Mayıs Anayasası'nın kabulünden sonra ordudaki *eğitim anlayışı da değişmiş*, vatanın bekçisi olan genç subaylar da, emperyalizmin, kapitalizmin, sosyalizmin ne olduğunu anlamışlardı. Kendilerine oy hakkı tanınan subaylarımızın, seçimlere bir sosyalist parti de iştirak ederken, *sosyalizmi, anti-emperyalizmi* bilmeden sandık başlarına gitmeleri düşünülebilir miydi?

Gel gör ki, Amerikan emperyalizmi ve onunla işbirliği halindeki çıkarcı çevreler, Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki bu gelişmeden, ordunun sadece egemen sınıfların ve Amerika'nın çıkarlarını savunan bir kuvvet olmak istemeyip Türk halkını ve Türk vatanını savunan milliyetçi bir kuvvet olmak bilincine kavuşmasından dolayı panik içindeydiler.

İşte Bugün Gazetesi'nin Göksenin'i bahane ederek genç Türk subaylarına dil uzatması *bu telaşın eseri idi.* Bugün, genç havacıları **«Bolşevik»**likle suçluyordu. Böylece ordudaki milliyetçi, devrimci, anti-emperyalist gelişmeyi sindirebileceklerini sanıyorlardı.

Bugün Gazetesi'ne bakılırsa genç subayların ANT Dergisi'ni, gerilla konusunda yayınlanmış kitapları okumaları da suçtu. Bunu, genç subayların **«bolşevik»**liğine delil olarak gösteriyordu.

Ama ümmetçiler, yanıldıklarını çok geçmeden gördüler. Havacı *teğmenler yalnız değildi.* Nitekim, bir kaç gün sonra Deniz Harp Okulu Subay Taburu'nun genç teğmenleri de, sağın bu saldırılarına, Mustafa Kemal Harbiyelilerine yakışır bir bildiri ile cevap verdiler. (Deniz teğmenlerinin bildirisi *8-9. sayfamızdadır.)*

Denizcilerin bildirisinin yankıları çok geniş oldu. Çeşitli devrimci kuruluşlar, bildiriler yayınlayarak genç subayların hareketini alkışladılar.

Tam bu sırada, Ankara'da *genç subay adaylarının bir başka* tepkisi görüldü. Necip Fazıl Kısakürek adındaki devrim düş-

Devrimci Atatürk daima gençlerle beraberdi, Cumhuriyeti ve devrimleri gençliğe emanet etmişti... Bugün en yakın devrim arkadaşları dahi, Mustafa Kemal'in gençlerinin karşısındadır, O'na ihanet halindedir...

mamının Mustafa Kemal'e karşı Abdülhamit'i yüceltmek üzere yazdığı oyun Ankara Devlet Tiyatrosu'nun sahnesinde oynanıyordu. Oyunun Ankara'da sahneye konulması için cumhuriyetin 45. yıldönümü seçilmişti. Her gece devşirme seyircilerle Atatürk'çülere karşı bir gövde gösterisi yapılmak isteniyordu. Bir gece yine oyun temsil edilirken *salonu dolduran yüzden* fazla askeri öğrenci ayağa kalkarak hep bir ağızdan oyunu protesto etmeğe başladılar. Sahnedeki oyuncular şaşkına dönmüş, korkudan küçük dillerini yutmuşlardı. Derhal salonun ışıkları söndürüldü ve bir süre sükûnetin avdet etmesi beklendi. Sonra **«Ulu Hakan Abdülhamit Han»** oyununun Atatürk'ü küçük *düşürücü* bölümleri atlanarak temsile devam edilmek istendi. Fakat hangi bölüm çıkartılırsa çıkartılsın önemi yoktu, çünkü tümü ile oyun cumhuriyete, Atatürk'e ve devrimlere karşıydı. Bu arada polise de telefon edilmişti. Polisin **«askeri öğrenciler bizi ilgilendirmez»** gerekçesiyle olaya karışmaktan kaçınması üzerine bu kez *Merkez Komutanlığı'na* başvuruldu. Sivil inzibatlar ve polisler ikili, üçlü gruplar halinde salona girerlerken, Üçüncü Tiyatro binasının çevresini askeri birlikler sarmıştı. Fakat, askeri öğrenciler, oyunun sonunu beklemekte kararlı olduklarını bağıra bağıra söylediler ve yerlerinden kıpırdamadılar.

Genç subayların ve askeri öğrencilerin bu hareketleri sağcıları adamakıllı çileden çıkardı.

Bugün Gazetesi, Genelkurmay Başkanlığı'nın **«Komünizmle Mücadele El Kitabı»** nın ardında gizlenerek, basın sayfamızda da görüleceği gibi, genç subaylara saldırılarına devam ederken, Ankara'da yayınlanan AP organı Adalet Gazetesi de, genç subaylar hakkında Genelkurmay Başkanlığı'nın soruşturma açması gerektiğini ileri *sürüyordu.*

● Genç subaylar, Mustafa Kemal'e bağlılıktan dönmeyeceklerini ant içerek belirtmişlerdir.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, genç subayların hareketine tepki göstermekte gecikmemiş ve AP İzmir İl Kongresi'nde yaptığı konuşmada **«Her gün bir takım insanların devlet şeklini şu veya bu istikamette değiştireceklerinden endişeye düşüp vehimlere kapılmak, devletin gücüne inançsızlıktan *başka bir şey değildir»*** demiştir.

Genç subayların ve askeri *öğrencilerin davranışları* genellikle üst kademelerde de tasvip görmüş, ancak sağcı basının tahrik edici yayınları üzerine Genelkurmay Başkanlığı, hükümetin de telkiniyle, genç *subaylar hakkında soruşturma* açılmasını emretmiştir. Tuğamiral İzzettin Tamer başkanlığında 19 kişilik bir soruşturma heyeti derhal İstanbul'a gelerek Hava Harp Okulu, Deniz Harp Okulu, Harp Akademisi *ve diğer eğitim merkezlerinde* geniş çapta tahkikata girişmiştir. Bu arada, deniz teğmenlerinin bildirisini gazetelere dağıtanların isimlerini tesbit etmek üzere gazetelerin yazıişleri *müdürlerine de başvurulmuştur.*

Genç subaylar hakkında açılan soruşturmada özellikle iki nokta üzerinde durulmaktadır. Bunlardan biri, Askeri Ceza Kanunu'na aykırı olarak **«toplu»** hareket, diğeri ise bildiri metninde yer alan **«halk ordusu»** deyimidir.

Haklarında açılan soruşturmaya rağmen genç subaylar, inandıkları yoldan ve Mustafa Kemal'e bağlılıktan dönmeyeceklerini, okulun spor sahasında ***«Atatürk ilkelerinin bekçiliğini yapmak üzere»*** andiçmek suretiyle açıklamışlardır. Spor sahasına bir bayrak asarak Atatürk ilkelerinin ve devrimlerin kayıtsız şartsız bekçisi olacaklarını tekrarlayan genç teğmenler, istiklal marşı söylerken Heybeliada'nın önünden geçmekte olan bir muhribe selam durmuşlar, muhribin de kendilerine *uzun düdüklerle selam* vermesi üzerine hep bir ağızdan Dağ Başını Duman Almış marşını söylemişlerdir.

Mustafa Kemal'in Harbiyelileri sağcılar karşısında sağlam şekilde saf tutarken, Mustafa Kemal Gençliği de, O'na yakışır devrimci mücadeleyi sürdürüyordu.

Ankara *Üniversitesi Siyasal* Bilgiler Fakültesi ile ona bağlı Basın Yayın Yüksek Okulu'nda ve Erkek Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'nda geçen hafta başında boykota başlamışlardı.

● Mustafa Kemal gençliği bütün ihanetlere ve sömürü düzenine karşı çıkmakta, devrimci mücadeleyi sürdürmektedir.

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde boykot kararı, öğrenciler arasında yapılan nabız yoklamasından sonra alındı. Boykot Komitesi pazartesi günü bir basın toplantısı düzenleyerek amacın, kendi gündelik sorunlarını çözümlemek değil, halka dönük bir üniversite yaratmak olduğunu açıkladı. SBF Öğrenci Derneği Başkanı Murat Kovacıoğlu, **«Demokratik bir üniversite istiyoruz, ulusal ve halka dönük eğitim istiyoruz. Özel okulların devletleştirilmesini, öğrencinin de üniversite yönetimine katılmasını istiyoruz. Kültür emperyalizmini yoketmek istiyoruz.»** demiş, gençliğin emperyalizme karşı ve sosyalizm için mücadele hedeflerini iyi hesaplaması gerektiğini de belirterek şöyle devam etmiştir :

«Gençlik ne bir sosyal sınıf, ne de sosyal bir tabakadır. Bu

Mustafa Kemal'den bu yana

Yaşar Kemal

Mustafa Kemal bir milletin hayatında en az yüz yıllık bir hazırlanışın sonucuydu. Yüz yıllık hazırlık Mustafa Kemal gibi bir yiğit, bir büyük asker yarattı. Onun büyük bir asker olmasında Osmanlının büyük asker geleneği rol oynadı. Mustafa Kemal'in sezgileri de büyüktü, güçlüydü. Devrimleri, çağdaş dünyaya uyabilmenin çabalarıdır. Devrimleri sezgidir, yarım kalmıştır. Mustafa Kemal devrimleri köklü devrimler olabilmiş olsaydı, kırk beş yıl sonra Türkiye bu Türkiye olmazdı. Bu bir gerçek. Çok tartışılabilir. Günah koşulların mı, Mustafa Kemal'in kişiliğinin mi? Bu bir acaip tartışma olur. Bildiğimiz bir şey varsa o da kırk beş yıl sonra Türkiye'nin bu korkunç halde oluşudur. Yalnız Mustafa Kemal devrimlerinin getirdikleri üstünde de önemle durmak gerektir. Mustafa Kemal devrimlerinin, Mustafa Kemal'in getirdiklerinin üstünde önemle durmazsak, yeni bir Türkiye'yi kurarken bizler de eksik kalırız.

Mustafa Kemal'in devrimleri başarılı mı başarısız mı, yüzeyde mi köklü mü, bunun üstünde durmuyorum. Ama Mustafa Kemal'in getirdiği bir şey var ki, bu bize ışık tutabilir ve bizi yürüdüğümüz yolda salim bir yere ulaştırabilir.

Mustafa Kemal'in büyük, köklü çabalarından birisi, belki de birincisi Türk milletini kendi öz kişiliğine kavuşturabilmek çabası olmuştur. Onun bağımsızlık ilkesine böylesine sıkı sıkıya sarılması boşuna değildir. Mustafa Kemal'in el yordamıyla yada bilinçli olarak bir milleti kendi özüne, kendi kişiliğine döndürme savaşı, savaşlarının en üstünde durulması gerekenidir. Yirminci yüzyılın çağdaş uygarlığına varabilmek ancak ve ancak sağlıklı bir kendine dönüşle olur. Kişiler için de, milletler için de bu böyledir. Yaratıcı kişi ve millet ancak ve ancak kendi özüne, kendi kişiliğine dönmüş kişi ve millettir.

Nerden, ne yandan bakarsanız bakın bugün Türkiye yaratıcılığını yitirmiş bir memlekettir. Bugün artık, bu durumda taş çatlasa Türkiye bir Nâzım ikmet, bir Sait Faik, bir Orhan Kemal, bir Abidin Dino bir Hakkı Tonguç bir Boratav yetiştiremez. Kopyacılık, başka insanların *yaratıcılığına sığınmak, kısıtlı, hastalıklı* bir iştir.

Türkiye'deki aydınlar artık çoğunlukla hastadır. Bir çoğu ne yapacağını şaşırmış *karmakarış düşünceler arasında* bocalamaktadır. Türkiye'nin yolu yordamı o kadar zor değildir. Yozlaşmamış, kendi kişiliğine dönük bir aydın bölüğü için Türkiye'yi bütün zor koşullarına karşın kurtarmak, yaratıcılığına döndürmek mümkün olurdu.

Bir aydın bölüğünü şu dünyada *bin yerden esen, bin türlü rüzgarlar* arasında kendine döndürmek elbette o kadar kolay bir iş değildir. Bu, kendi halkına, kendi gerçeklerine dönüştür. Yaratıcılığa dönüştür.

Dünyayı, başka insanları, başka çabaları öğrenmek taklit etmek, kişilikten çıkmak demek değildir. Aksine dünyayı *derinliğine öğrenebilmek* kendi kişiliğine, insan, toprak gerçeğine varabilmek için en sağlıklı yoldur.

İnsanları köleleştiren düzen devam edebilmek için millet, insan kişiliklerini yok etmeğe çalışır. Yaratıcı ve kişiliğine kavuşmuş insan kölelikle sürüp gidemez.

Mustafa Kemal'in bize yaptığı en büyük iyilik kendi insan, kendi toprak, tarih gerçeğimize giden yolu açması olmuştur. Mustafa Kemal'den bu yana da yitirdiğimiz bu sağlıklı yoldur.

Sosyalist mücadeleyi bu gerçeğe oturtmak zorundayız. Başka türlüsü yarım yamalak, bir acaip sosyalist düzen getirir. Sosyalist düşünce insanları kendi özgür gerçeğine çağıran düşüncedir. Sosyalist eylem bunun içindir. İnsanı dış yozlaşmalardan kurtarıp kendine özgü gerçeğine kavuşturmak...

Mustafa Kemal'in üstünde düşünürken, onu yererken, onu överken onun bize açtığı bu kendine dönüş ilkesini gözden ırak tutmamalıyız. Mustafa Kemal'e saygı duymak daha da somutlaşır.

TiP büyük kurultayı toplandı

Türkiye İşçi Partisi'nin 3. Büyük Kurultayı cumartesi günü saat 10'da, Ankara'daki Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'nda çalışmalarına başlamıştır.

Türkiye'nin dört bir yanından gelen yüzlerce delegenin ve dinleyicinin katıldığı *kurultayın ilk günü yoklama yapıldıktan* ve başkanlık divanı seçildikten sonra hep bir ağızdan İstiklal Marşı söylenmiş, daha sonra Genel Başkan Mehmet Ali Aybar *Kurultay'ı açış konuşmasını yapmıştır.*

Teklif maddeleri ve hesapları inceleme komisyonlarının kurulmasından sonra Merkez Yürütme Kurulu'nun hazırladığı 94 sayfalık rapor kongreye sunulmuştur. Raporda özellikle Çekoslovakya olayları ve partinin sosyalizm anlayışı konusunda, Genel yönetim kurulundaki son tartışmalar da dikkate alınarak ihtiyatlı bir dil kullanılmış olması dikkati çekmiştir.

Dergimizin bu sayısı bağlandığı sırada çalışma raporu üzerinde henüz görüşme açılmamış bulunduğundan. Kurultay'ın tafsilatını önümüzdeki sayımızda geniş şekilde yansıtacağız.

Boran'ın açıklaması

Ant Dergisi Yazı İşleri Müdürlüğüne,

5 Kasım 1968 tarihli ve 97 sayılı Ant Dergisi'nde yayınlanan «TİP'in Üst Kademesi Konuştu, Şimdi Söz Tabanın» başlıklı yazıda bana atfen verilen konuşma özetleri eksik ve yanlış istihbarata dayanmaktadır. Adı geçen yazının özellikle «...... Ve Kurul Aybar'ı destekliyor» bölümünde bana söylemediğim sözler izafe edilmiş ve bunun sonucu olarak konuşmamın anlamı esastan değişmiştir.

Partinin bir organında yaptığım konuşmaları açıklamaya yetkim olmadığından yalnızca, her türlü *yanlış anlamayı önlemek* üzere bu mektubumun derginizin önümüzdeki sayısında aynen yayınlanmasını saygılarımla rica ederim. 8/11/1968

Behice BORAN»

ÖZEL OKULLAR DEVLETLEŞTİRİLMELİDİR

DEVRİM İÇİN EĞİTİM

yüzden gençliğin verdiği kavganın hedefi iktidar olmamaktadır. Oysa gençliğin uğruna uğraşı verdiği sorunların çözümü politikdir. Yani iktidardan geçer. Mesele böyle olunca, devrimci gençlik için birinci amaç ne tek başına anayasayı korumak, ne tek başına emperyalizm ile savaş, ne tek başına direnerek halledeceği başlıbaşına bir takım sorunlar olmayıp çözümü siyasal iktidarı ele geçirmeğe bağlı olan ve bu burjuva iktidarının varlığından gelen zorunlu kaçınılmaz sorunlardır. Sorunlara çözüm getirmek isteyen gençlik temel amacını bilmek zorundadır. Bu amaç emekçi sınıfının iktidarıdır. Böylece gençlik, emekçi sınıfın iktidara gelmesinde ona yardımcı olmak ve bu süreci hızlandırmak gibi son derece önemli ve devrimci bir görevi yüklenmiş bulunmaktadır.»

SBF öğrencilerinin bu açıklaması da sağcı basında büyük tepkiyle karşılanmış ve ümmetçi gazeteler «emekçi sınıfının iktidara gelmesine yardımcı olmak» kararını, «Komünist İhtilali» kararı olarak ilan etmişlerdir. Tıpkı Mustafa Kemal'in Harbiyelilerine olduğu gibi, Mustafa Kemal'in gençliğine de en seviyesiz şekilde dil uzatmışlardır.

Mustafa Kemal gençliğine karşı çıkanlar sadece sağcılar ümmetçiler de değildir. Ne yazık ki, halktan ve gençlikten yana görünen «ortanın solu»ndaki CHP ve Mustafa Kemal'in en yakın silah arkadaşı İnönü de gençlik hareketinin karşısına çıkmıştır.

Geçen hazirandaki gençlik olayları üzerine meclis kürsüsünde «Boykot ile işgal aynı şeydir... Gençlik hakhdır» diyen İnönü, geçtiğimiz salı günü Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin öğrenim yılına başlaması dolayısıyla düzenlenen törende aynen şunları söylüyordu:

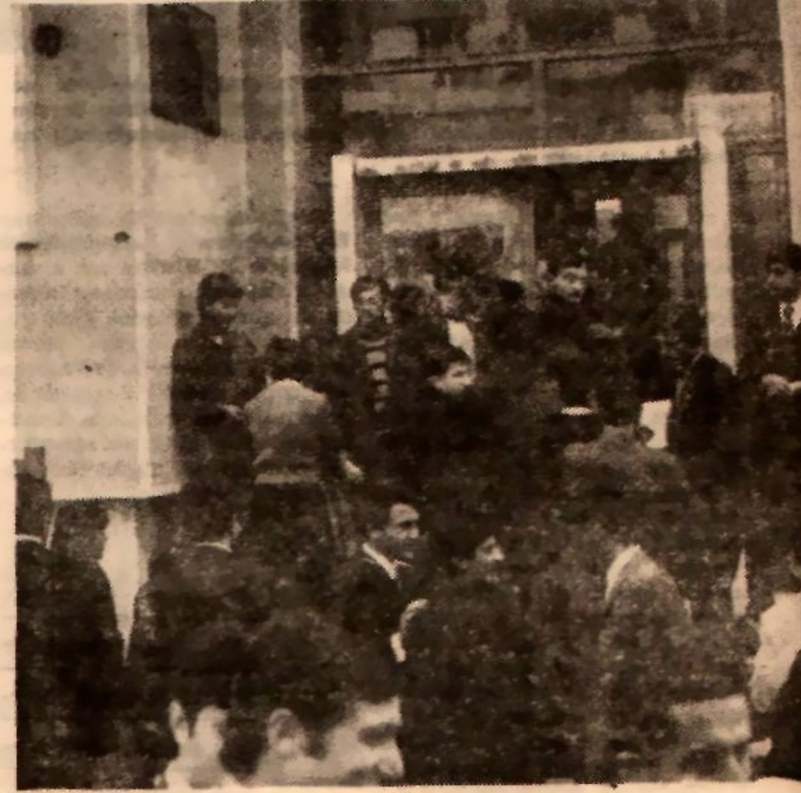
● Gençliğin CHP'yi ezeceğini gören İnönü, Demirel ağzıyla konuşmaya başlamıştır.

«Benim hissettiğime göre bir hastalık içinde olan genç kuşaklarımız, hastalıklarını sorumluluk sahiplerine iyi niyetle fakat seçik ve açık olarak duyurmak isterler. Gençlik hareketlerinin nazik bir tarafı vardır. Gençler idealisttirler, fedakârdırlar, ama nihayet, gençler ailelerinin bütün ümitleridir. Henüz meslekleri belirmemiştir. Yalnız kendilerinin değil, ailelerinin de, cemiyetlerinin de, en kıymetli değeridirler. Bu kıymetli değerleri yerinde kullanmak ve rastgele israf etmek, ne kendilerinin, ne kimsenin hakkıdır. Yapamazlar, yapmamalıdırlar. Onun için ben, boykottur, işgaldir, bunun hepsi birdir, demiştim. Boykottu, işgaldi, bunun öğrencilik ile, gençlik hareketlerinin sebebi ile münasebeti var mıdır? Her şekli ile bu bir hastalıktır. Bunu, bu hastalığı, cemiyetin sorumluları olarak elbirliğiyle ve bir an evvel alıp halletmeye mecburuz.»

İnönü'nün hesabı gayet açıktı. Haziran olaylarında gençlik hareketlerini iktidara karşı kullanmak ve gençleri kendi safına almak için öyle konuşmuştu. Fakat bütün bu çabalarının boşa çıktığını görmüş ve gençliğin yeni bir dünya kurulması ve Türkiye'nin o dünyada yeni yerini alması için çırpındığını anlamıştı. Gençliğin bir noktada kendisini, CHP'yi de silindir gibi ezip geçeceğini sezen İnönü, şimdi Demirel ağzıyla konuşuyordu... İnönü ilk kez CHP Gençlik Kurultayı'nda ağız değiştirmişti. Gençleri boykotlardan, gençlik hareketlerinden uzak durmaya çağırmıştı, özellikle CHP teşkilatını...

İnönü bilerek Demirel'e koz veriyordu. Oysa Demirel, işgalci öğrencilerin yargılanmalarından yanaydı ama gençlerin öyle ağır cezalara çarptırılmalarının yaratacağı olayları kestiremediğinden ilerisi için pek öyle kötü şeyler aklına getiremiyordu. İnönü icazet verip, gençliğin hasta, olayların hastalık olduğunu söyledikten sonra Süleyman İktidarı şimdi gençliğin karşısına bütün gücüyle dikilmek imkânını arayacaktır. Bu öyle bir dikiliş olacaktır ki, gerici kuvvetler Süleyman iktidarının polisini arkalarına alarak Atatürkçü, devrimci ve ilerici gençleri sindirmek, hattâ ortadan kaldırmak için harekete geçeceklerdir.

Nitekim Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem, boykota gitmiş bulunan teknik öğretmen okullarındaki aksaklıkları gidereceğine bütün eğitim enstitülerine gönderilmek üzere şu telgrafı dikte ettiriyordu: «...millî menfaatlerimize tamamen aykırı bulunduğundan, enstitünüzde bu durumu doğuran ve derslerin yapılmasını önleyen bir boykot hareketine yapılacak uyarmalara rağmen girişildiğinde okulun tatil edilmesi uygun görülmüştür.» Ve gençleri tehdit ediyordu: «...Boykota katılanların devamsızlığının tesbitini temin için boykota katılmayan öğrencilerin verecekleri dilekçeye göre evlerine gitmek üzere izin verilecektir.»

Boykot yapan SBF öğrencileri fakülte önünde...

Ve ardından Ankara, İstanbul, Balıkesir, İzmir, Erzurum, Trabzon, Samsun, Diyarbakır, Konya eğitim enstitüleri kapatılıyor, dilekçe vermeyen öğrencilerin devamsızlıktan sınıfta bırakılmaları için çalışmalara başlanıyordu.

● İnönü'nün de desteğini alan Süleyman iktidarı M. Kemal kuvvetleri karşısında yenilecektir!

Enstitüler kapatılırken SBF'deki boykotu kırmak üzere bir yandan iktidar, bir yandan İnönü'den direktif alan Ortanın Solu ekibi faaliyete geçmişti. CHP'li gençler boykota karşı bildiriler yayınlıyorlardı.

Oysa SBF'deki devrimci gençler yalnız değildi. Nitekim SBF öğrencilerine yöneltilen sağlı ortalı saldırılar karşısında İ.T.Ü. Öğrenci Birliği Başkanı Harun Karadeniz ANT'a verdiği demeçte «Devrimci öğrencilerin asıl amacı, emekçi halkı bilinçlendirerek iktidara gelmesini sağlayacak eylemler olmalıdır. Bu amacın tam olarak Siyasal Bilgiler'deki harekette dile geldiğini görüyoruz.» diyor, İ.T.Ü. Teknik Okul Talebe Birliği Başkanı Çetin Uygur da şunları söylüyordu: «Halkının savaşını vermesi gereken bir ülkede devlet yönetimini ele geçirmek için her şeyi mubah sayanların halktan yana güçlere karşı çıkmaları doğaldır. Ortanın Solu Derneği'nin dağıttığı boykot kırıcı bildirileri bu açıdan ele almak gerekir.»

Ve 10 Kasım yaklaşırken, devrimci gençlik liderleri, FKF'nin de katılmasıyla güçlenen bir ekiple, Samsun'dan Ankara'ya doğru, bütün engellemelere rağmen, «Tam bağımsız Türkiye ve Mustafa Kemal» yürüyüşünü sürdürüyorlardı. Millî Güvenlik Kurulu yetkilileri, TMGT'nin Ankara'daki ikinci başkanını çağırıp bu yürüyüşün amacı üzerine uzun uzun konuşmuştu. Bu yürüyüşün NATO'ya karşı olup olmadığını, anti-emperyalist niteliği olup olmadığını ısrarla sormuştu. Anlaşılıyordu ki, FKF'nin katılmasından sonra, yürüyüş bazı çevreleri adamakıllı telaşlandırmıştı. Ama gençler yılmayacaklar, ellerinde bağımsızlık dövizleri olduğu halde 10 Kasım'da Anıt Kabir'e gireceklerdi.

Girecekler, Mustafa Kemal'e karşı işlenen bu ihanetlerin karşısında bir Mustafa Kemal Gençliği, bir Mustafa Kemal Ordusu olduğunu göstereceklerdi.

İnönü'nün desteğini alan Süleyman İktidarı, getirmeyi düşündüğü terör tedbirlerine rağmen Mustafa Kemal kuvvetlerinin karşısında ergeç yenik düşecek ve kendisini o zaman İnönü bile kurtaramayacaktır. Kurtaramayacaktır, çünkü o da Mustafa Kemal kuvvetlerinin karşısında artık Demirel ile aynı safa düşmüştür ve Mustafa Kemal'e ihanetin damgasını alnından silmesi artık mümkün değildir...

KAYITLI

Benim öfkem gecelerin beyidir; ■ Kalkar bir tek çocuk ağlasa... ■ İşte bak bu ansızın yasa, ■ Kanuni'nin değil bizimdir.

Göçmen kuşlar gibi bir gülümseme ■ Dudağının kıyısından gelip geçerdi, ■ Babam dünya güzel yer, derdi, ■ Sürsün ama, sürecek bu garipseme.

Bayram davullarıyla doğarken gün ■ Bu sırpsındığına alışılır mı? ■ Ömrün köhne bir güvercin damı, ■ Hoyrat bir söze bakar ölümün.

Akıl ki en incesi duyuların ■ Açar evrenin camını; ■ Aptal sonra tatlı canını, ■ Atar dibine kuyuların.

Çirkinin güzele eski garazı ■ Kendi güzelliğini bilmediği için; ■ Vak'iyle Çin'de bir prensesin ■ Kendini sevmekmiş bütün marazı.

Oysa herşey birbiriyle kayıtlı; ■ Akdeniz, zeytinler ve Datçya... ■ Sevilmeyen yarımada paramparça, ■ Kuş ağaca, ağaç kuşa hayıtlı.

Oyun durmuş godoşu bekler, ■ Aydın kentin kolalı yakasında; ■ Yavuklu çağ dağların arkasında; ■ Halk bir Anka kuşu bekler.

Düşünmek dağların dağdağasını ■ Döşemektir bir petek bala; ■ Olmuyor ki böyle şaklatmakla ■ Eski koşukların maşasını.

Aklımın ucuna bir yıldız kondu ■ Koşun, koşun, dedim çocuklarıma; ■ İşte bu çoban aya yanaşma, ■ Bu sözüm aycılara dokundu...

Sokrat'a kurban kesilen horoz ■ Lokmanlara dağdan odun taşırdı, ■ Horoz değil, bir acayip katırdı, ■ Katır değil, Sokrat gibi bir domuz.

Zikredelim önce hakkın adını! ■ Çocuğun içinin hakkını; ■ Alsın diye köylü toprağını! ■ İşçi partisine yaptırdım kaydımı...

1963

Can YÜCEL

Mustafa Kemal aşılmalıdır

Alpay KABACALI

Ferruh Doğan

FE.

1938'den 1968'e kadar...

1918'in Osmanlı İmparatorluğu, Fransızların, İtalyanların, İngilizlerin işgalindeydi. 1968'in Türkiye'sinde ise 35 milyon metrekarelik Amerikan üssü var...

1918'in Osmanlı İmparatorluğu, Abdülhamit'in yaptığı pazarlıktan sonra Vahdettin tarafından gizlice emperyalistlere satılmıştı. 1968'in Türkiye'si ise Abdülhamit ve Vahdettin övgüleriyle, bu «büyük padişah» larını taklit etmeye çalışan politikacılarla dolu...

1918'in Osmanlı İmparatorluğu'nda emperyalistlere tanınmış kapitülasyonlar, kabotaj hakları, Düyunu Umumiye İdaresi vardı. 1968'in Türkiye'sinde ise yine yabancılara tanınmış bir yığın ekonomik imtiyaz, milyonlarca lira dış borçlar, Türkiye ekonomisini kontrol altında tutan yabancı «konsorsiyum» var...

Bu iki tarih arasındaki yarım yüzyılın en önemli olgusu (vakıası), Mustafa Kemal olgusudur. Mustafa Kemal'i son elli yıllık Türkiye tarihinin temel ögesi haline getiren onun «fani vücudu» değil, yaptıkları ve yapılmasını istedikleridir. Mustafa Kemal'in tarihî bir olgu olmasından çıkan sonuç, ona ne her yıl 10 Kasım törenlerinde tekrarlandığı gibi, büründüğü etten - kemikten ayrılan bir ölümlü, ne de yüzde yüz karşıt görüşte olanların bile başvurduğu bir fetvacı, ideolog yada myte olarak bakmanın doğru olduğudur. Mustafa Kemal'in tarihî süreç içindeki eylemlerini inkâr kabul etmez bir biçimde saptamak ve bu eylemlerden sonuçlar çıkarmak **zorunluğundayız.**

MUSTAFA KEMAL'in giriştiği ve başardığı savaşın niteliği bile, yeterli kanıtı verebilir: **Ulusal Kurtuluş Savaşı!** Bu savaş sürerken, 1920'de topladığı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki söylevinde **«Tekmil milletin vaziyetini idrak ile mukadderatına bizzat hakim olmağa azmettiğini anlamıştım»** demekte, Meclis de yayınladığı 21 Ekim 1920 tarihli beyannamede varlık nedenini şöyle açıklamaktadır:

«Hayat ve istiklâlini yegâne ve mukaddes emel bildiği Türkiye halkını; emperyalizm ve kapitalizm tahakküm ve zulmünden kurtararak;

İrade ve hakimiyetinin sahibi kılmakla gayesine vasıl olacağı kanaatindedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin hayat ve istiklâline suikast eden emperyalist ve kapitalist düşmanların tecavüzatına karşı müdafaa ve bu maksada münafi hareket edenleri tedip azmile müesses bir orduya sahiptir.»

Ulusal Kurtuluş Savaşının başarıyla sona erdirilmesi ve Cumhuriyetin ilanı Türkiye halkının emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmasını sağlamıştı. Fakat bu, tam bağımsızlığa ulaşmak için yeterli değildi. **Cumhuriyetin ilanına kadarki Mustafa Kemal, askerî zaferler kazanılmasını sağlayan bir kumandandır. Emperyalizm ve kapitalizmin sadece askerî başarılarla** büsbütün altedilemeyeceğini anlayarak ikinci tarihî görevini yüklenmiştir. Askerî zaferden sonraki görevini 30 Ağustos 1924'te, Dumlupınar'daki söylevinde belirtir:

«Efendiler!

Kendilerine bir milletin talihi tevdi olunan adamlar; milletin kuvvet ve kudretini yalnız ve ancak yine milletin hakiki ve kabili istihsal menfaatleri yolunda kullanmakla mükellef olduklarını biran hatırlarından çıkarmamalıdırlar.

«Efendiler; artık vatan imar istiyor, zenginlik ve refah istiyor, ilmü marifet, yüksek medeniyet, hür fikir, hür zihniyet istiyor... Şeref, namus, istiklâl, hakiki varlık!.. Vatanın bu taleplerini tamamen ve serian yerine getirmek için esaslı ve ciddi bir surette çalışmayı emrediyor.»

Bunun için de, **«Muhakkak tam istiklâlini temin edebilmek için yegâne hakiki kuvvet en kuvvetli temel olan iktisadiyattır.»** (İkdam, 20.2.1923).

NE yazık ki, **«1922-1929 arasındaki iktisadî siyaseti bir cümleyle ifade etmek mümkündür»** Himayeci bir gümrük siyaseti arkasında liberal bir iktisat nizamı. Bu siyasetin ilk ve safiyane esasları 1923 de İzmir'de toplanan İktisat Kongresi'nde atıldı. Bu esaslar ferdin ve özel teşebbüsün, konulan gümrük himayesi arkasında ve serbest münasebetler dahilinde millî bir sermaye biriktirmesi esasına dayanıyordu.» (1)

Bu ekonomi politikasına rağmen, olumlu bir gelişim, mutlak bir iyiniyet görülür. Cumhuriyetin ilk on yılında Meclis'ten çıkan ekonomik kanunların **«bariz vasfı (millî) liği ve (cemiyetçi) liğidir... Hepsinin ilk hedefi, Türkiye'nin iktisaden kendine yeterliği, millî istiklâlin sanayi istiklâlile temelleştirilmesi»** dir. **«Devlet; yalnız idarî bir cihaz değildir. Millî iktisat faaliyetlerini idare, tanzim, mürakabe ve himaye eder. Bizzat sınai istihsal işlerile uğraşır»** (2). Hattâ 13 Mayıs 1933 tarihinde kabul edilen kanunla **«altın ve petrol arama ve işletmeleri idareleri adıyla iki ayrı müdürlük kurulur, bu işlerin özel teşebbüs tarafından yapılamayacağı»** belirtilir.

ULUSAL kalkınmayı sağlayacak bir ekonomik yönetimin bütünüyle uygulanamamasının, başka deyişle Komünist Partisi kurduracak kadar ileri fikirli olan Mustafa Kemal'in Türkiye'nin bünyesine uygun bir sosyalizmi getirememiş olmasının nedeni, bizce, gerek askerlikten gelen bu kumandanın, gerekse çevresinin yeterli ekonomi bilgisine sahip olmamalarıdır. Mustafa Kemal bunu **«Tarih bizden büyük adamlardı, fakat ekonomi bilgisinde yoksundular diye bahsedecek»** yolundaki konuşması ile de belirtmiştir.

Ekonomik sistemin tam bir başarı sağlayamayacak yönde olmasının ve yaşanılan devrim döneminin gerektirdiği birtakım siyasî tedbirler, baskılar bir yana, kapitülasyonların ilgası, kabotaj hakkının alınması, yeni harflerin ve lâikliğin kabulü, hilafetin ve devrim düşmanlarının yenilgiye uğratılması gibi önemli başarıları gölgelememek, BURSA NUTKU gibi bir belgeyi karartmamak gerekir.

Mustafa Kemal olgusunun ikinci dönemine ait bu kısa panorama, bugünkü bozuk düzenin Türkiye'sinde bazı kişilere «geçmiş özlemi» duyurabilecek nitelikte bile görülebilir. Oysa Türkiye sosyalistlerinin Mustafa Kemal olgusu karşısında benimseyecekleri bir gerçekçi tutum olacaktır, olmalıdır.

Mustafa Kemal, herşeyden önce ulusal kurtuluş savaşı kazanan bir antiemperyalist, devrimci önderdir. Devrimcilik ise, tarihin ve toplumsal olayların diyalektiği içinde ancak kendi kendini aşarak, yenileyerek yürütülür. Bugün için Mustafa Kemal'ciliği örnek alan bir devrimcilik, Türkiye'nin kurtuluş yolunun ancak ve ancak sosyalizm olduğunu kabul eder.

YUKARIDA çizilen tablonun ortaya koyduğu 1918 Türkiye'si ile 1968 Türkiye'si arasındaki korkunç benzerlik, giderek Mustafa Kemal olgusunu inkâr edenlerin 1918'lere dönülmesini istedikleri bir döneme gelinmesi, devrimcileri asla yıldırmamaktadır. Mustafa Kemal'in önderliği, devrimciliği, eylemleri ve belgeleri, ikinci ulusal kurtuluş savaşını da hazırlamıştır.

Evet, ikinci ulusal kurtuluş savaşı başladı! Emperyalizmle mücadelede onun yolunda, kapitalizmle mücadelede Mustafa Kemalciliği aşarak yürütülen, yürütülecek bir savaş...

---

(1) Şevket Süreyya Aydemir: Suyu Arayan Adam. İstanbul 1965, s. 455.

(2) Neşet Halil: Büyük Meclis ve İnkılap. Ankara 1933, s. 79 - 80.

Harbiyeli Mustafa Kemal

1899'da Mustafa Kemal İstanbul'da artık bir Harbiyelidir. Onun Harbiye'ye giriş tarihi 13 Mart 1899 olarak gösterilir. O zaman İstanbul'da Tıbbiye, Harbiye ve Mühendishane (Mühendishane-i Berri-i Hümayun) ile sivil idareciler ve hakimler yetiştiren Mülkiye ve Hukuk Mektepleri yüksek tahsilin dört kutbuydu.

İstanbul Dârülfünun'u (Üniversite) henüz teşekkül etmiş değildi. Mevcut mekteplerden Tıbbiye, vatan ve hürriyet mücadelesi güden Terakki ve İttihat Cemiyeti'nin 1899'da kurulduğu yerdi. Bu hareket Tıbbiye'den sonra Harbiye'ye ve diğer mekteplere kol atmıştı. Mustafa Kemal Harbiye'ye zaten Manastır İdadisi'nde etkisi altında kaldığı hürriyet fikirler ve memleket meselelerine karşı ilgilerle gelmiştir. O halde şu demektir ki, Harbiye onu hem bir subay hazırlayacak, hem de vatan ve hürriyet duygularını genişleterek istibdat idaresine karşı bir asi olarak yetiştirecektir. Nitekim öyle de oldu.

....

Daha Harbiye'de iken devrimci fikirler taşıyan ve bu yolda eylemde bulunan Mustafa Kemal akademide iken.

● Genç harbiyelilerin kitap okumaları yasaklanmıştı. Her türlü yokluğa dayanacak gözü kapalı robotlar lazımdı.

Ortada Harbiyeli gençlerin bilgilerini genişletmeye yarıyacak kitap da yoktu. Mektebin öğrencilere açık bir kitaplığı mevcut değildi. Dışarıdan mektebe kitap taşımak, hele olur olmaz kitaplar sokmak yasaktı. Hem edebiyat ve diğer bilgi kollarında Osmanlı Türkiyesinin türkçe olarak basılmış kitap hazinesi neydi ki? Bir hiç!

Bütün gazete, dergi ve kitap yayınları sansüre tabi idi. Şairler bile şiirlerini diledikleri gibi yayınlayamazlardı. Vatan meselelerinden, dış olayların nedenlerinden, siyasi, sosyal, iktisadi konulardan bahsedilemezdi. Romanlar hiçbir sosyal tezi ve konusu olmayan ve hepsi bir araya gelse bir insanın ancak iki koltuğunu dolduracak kadar az sayıda şeylerdi. Eski medreseler kültürünün, artık cami kitaplıklarımızda küflenmeye başlıyan eserleri yeni nesle hitabetmiyordu. Nihayet 1860-1870 yıllarından başlıyan Türkçe neşriyat ise, hepsi bir araya yığılsa, bunların dişe dokunurlarından bir tek vitrinin doldurulması bile kabil değildi.

Devletin tarihi ve mülkün coğrafyası bile yazılmamıştı. Elde tarih diye dolaşan küçük fezlekeler, basit, çorak, kısa ve kısır vakayinâmelerden ibaretti. Saray kendi hanedanının eski asırlardaki zaferlerinin ve kudretli şahsiyetlerinin hatıralarının bile deşelenmesini istemiyordu. Çünkü o takdirde içinde yaşanılan devrin sefaleti, padişahın aczi meydana çıkacaktı. İstenilen basit, iddiasız ders kitaplarından ibaretti. Bunların da her birinin başına padişah ve onun maarif ve medeniyete bağlılığını öven birer methiye yazmak esastı. Hülasa saraya bilgin, düşünen ve hareketli subaylar değil, sadık, her türlü yokluğa şikayetsizce dayanacak gözü kapalı robotlar lazımdı.

Fakat bu kitapsızlığın, bilgisizliğin Tıbbiye ve Harbiye gibi mekteplerde ve meselâ Mustafa Kemal nesli üzerinde şu tepkisi oluyordu ki, yokluklar ve yetersizlikler onların yetişme, öğrenme ve düşünme ihtirasını büsbütün kamçılıyordu. Mevcut nizamın aşağılığı, çürüklüğü üzerinde kesin kanaatlara vararak, kendi aralarında, istibdada karşı kinlerini ve hürriyete olan hasretlerini müşterek bir inanç ve hareket haline getiriyorlardı. Gerçi bu hürriyet ve mesut gelecek hakkında ilkeler belirli değildi. Çünkü bu ilkeleri belirtecek, yazacak, gizli neşriyat dahi yoktu. Ama ruhi bir protesto ve isyan zihniyeti doğuyor, yerleşiyordu. Halin ve istikbalin değerlendirilmesini herkes kendi anlayış ve kabiliyetine göre yapıyordu, ama bu da bir şeydi.

....

● Mustafa Kemal, arkadaşlarıyla gizli toplantılar yaparak onlara vatanın imdadına koşulması gerektiğini söylüyordu.

Mustafa Kemal teğmen oldu. Fakat onu ordu hizmetine göndermediler. Mektebi en parlak şekilde bitirenleri kurmay sınıfına ayırmak usuldendi. Mustafa Kemal'i de kurmay sınıfına seçtiler.

....

Mektebe kaçamak sokulan birkaç gazete ve kitapçıktan başka dersleriyle yetinmek zorundadır. Bu derslerin konuları ve çerçeveleri dardır. Fakat bir gün cesaret eder. Hocalarından centilmen, cesur ve taktisiyen bir stratej olarak tanınan Nuri Bey'den, derste tarif ettiği gerilla hareketini, Türkiye'de oluyormuş gibi tatbiki olarak anlatması ricasında bulunur. O zaman hoca **«meçhul sebeplerle ve Boğaziçi'nin doğu kıyısından İzmit ve onun kuzeyinde Karadeniz'e çekilen yaklaşık bir hat içinde bulunan Türklerin İstanbul'a karşı isyan ettikleri ve buna karşı hareket problemini»** verir. Mesele bir gerilla tatbikatıdır. Mustafa Kemal günlük ve belli konuları aşan bu problem karşısında o kadar heyecanlıdır ki, bu dersin hatırasını çok sonraları bile daima ve kurmay sınıfındaki heyecaniyle anlatmıştır.

....

Etrafında derhal bir grupçuk toplar. Görünüşe göre bu grubun yöneticisi de kendisidir. Grup köşe bucaklarda, kendi arasında toplanmaya çalışır. Bahçenin köşelerinde, boş dersanelerde, ağyar gözünden uzak yerlerde boyuna konuşurlar. Boyuna tartışırlar. Bu tartışmalar heyecanlı hitabet yarışmalarına da dökülür bazan. Konu hep aynıdır:

— Bu memleketin hali nedir? Bu memleketin hali ne olacaktır? Vatan bizden hizmet bekliyor. Onun imdadına koşmalıyız arkadaşlar!

Hani o günlerde bir ihtilal işareti verilse ilk silah başına koşacak ve sonra

...VE MU

DENİZ Harp Okulu Subay Taburu'nun 2 Kasım 1968 tarihli bildirisi:

«Halkın ve Anadolu'nun bağrından kopup gelen, Atatürk ilkelerinin ışığıyla güçlenen ve yeryüzünde ilk kez bir kurtuluş savaşı vererek adını ölmezleştiren Büyük Türk Ordusu'nun genç subayları olarak Yüce Türk Ulusuna sesleniyoruz.

Son günlerde, Atatürk devrimlerinin getirdiği tüm kuruluşlara karşı olmasıyla bilinen bir gazetenin, sonunda kutsal Harbiye Ocağına da dil uzatması, biz genç subaylar arasında büyük bir tepki uyandırmıştır.

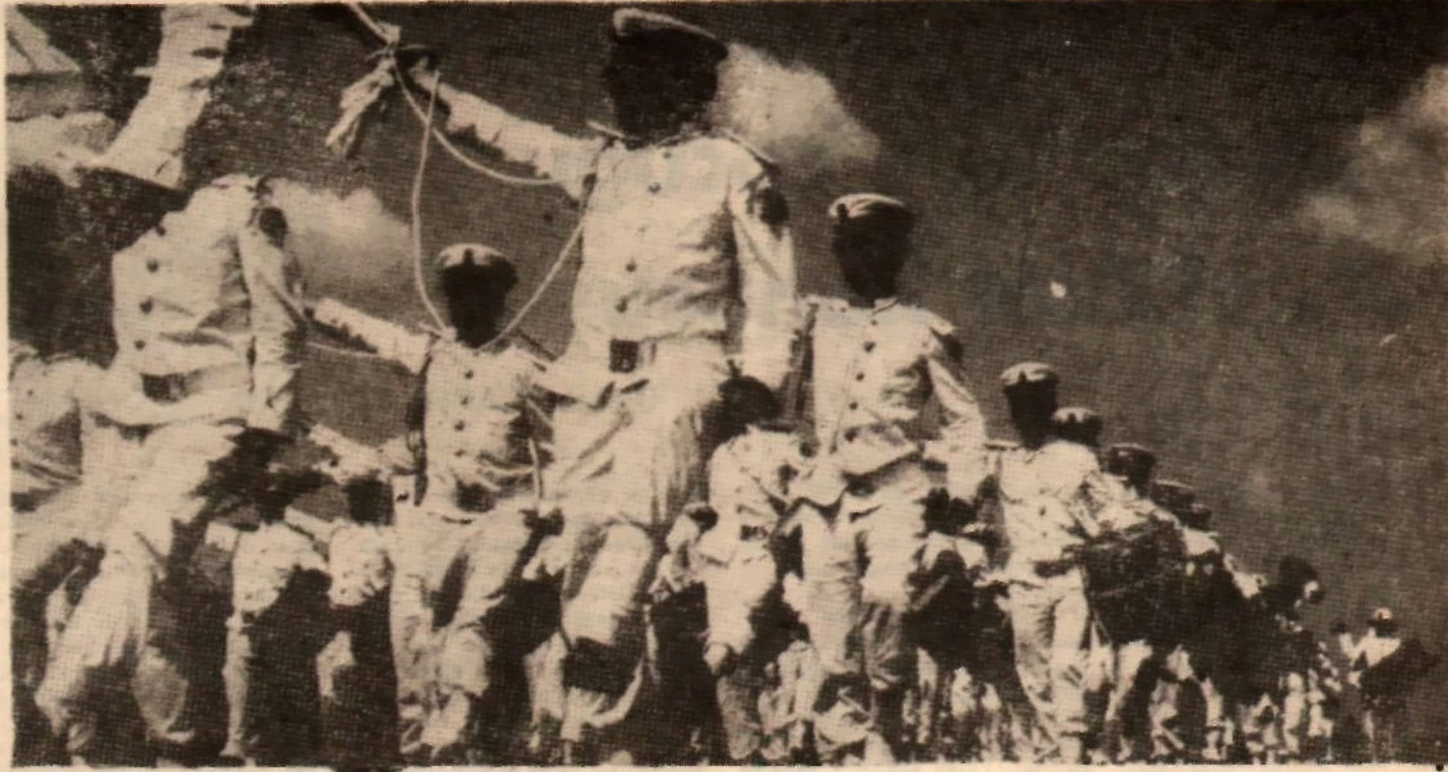
Hava Harp Okulunda, genç Harbiyelilerin yurt sorunlarını Atatürkçü ve gerçekçi bir açıdan ele almaları, bu konudaki düşünceleri bir «Kültür Yıllığı» olan «GÖKSENİN» de toplıyarak yayınlamaları, geriye dönüş duaları yapmakta olan bu sapık fikirlileri son derece ürkütmüştür. Tanzimata «Milli Bozgun Çığırı», Abdülhamid'e «Ulu Hakan», Vahdettin'e «Büyük Sultan», Namık Kemallere «Sahte kahraman», 27 Mayıs Devrimine «Gece hareketi» diyen, Mustafa Kemal'e ve devrimlerine açıkça ve alçakça saldıran bir zümreden de aslında başka türlü bir davranış beklenemezdi.

Kutsal Ocak

Nitekim onlar da ürkmüşler ve «Büyük Sultanları Vahdettin» in yıllarca önce Mustafa Kemal'e yaptığı gibi aynı taktiğe başvurarak «Komünist» diye, «Bolşevik» diye halk için anlamı karanlık olan sözcükleri kullanarak Hava Harb Okulu'nun kutsal ocağına çamur atmaya kalkmışlardır. Bu çamur, bütün Harb Okulları-

...USTAFA KEMAL'İN HARBİYELİLERİ...

rek, onun geleneklere ve dine olan ının yüce varlığına atılmak istenmiştir. Bağrından bu Ulusa nice Mustafa Kemaller vermiş olan Harb Okullarının, her şeyden daha çok şeref ve haysiyetine düşkün olan Harb Okullarının böylesine çirkin bir davranış karşısında susması beklenemezdi.

Alet olmadık

Büyük Türk Ulusu;

Biz halk ordusuyuz, biz Atatürk ordusuyuz. Hiçbir zaman, hiçbir zümrenin fikirlerine ve çıkarlarına âlet olmadık, yalnız ve yalnız Atatürk'ün emrinde ve senin, yani Büyük Türk Milletinin hizmetinde olduk. Bunun içindir ki Hava Harb Okulu Kültür Yıllığı olan GÖKSENİN şu sözlerle başlar:

«Konu yurt ise, topraksa, ya da özg'irlükse bizim de söyliyeceklerimiz var topluma. Harbiyeli olarak görevimiz bu. Hakkımızı Ulustan alıyoruz, gücümüzü Ata'dan. Artık tüfeklerimize barut yerine devrimci düşünceyi sürmek zorundayız. Tetik o zaman güvenilir olur.»

Gözü dönmüş

Ama onlar, köşebaşlarında yeni Kubilaylar bekliyen gözü dönmüş sapıklar elbette buna karşı çıkacaklardır. Çünkü onlar şimdiye kadar, halktan yana, devrimlerden yana, Atatürk'ten yana herşeye karşı çıkmışlardır. Şüphe yok ki bu topraklar üzerinde hiçbir zaman hayat hakkı bulamıyacaklardır. Buna Türk halkı, Türk gençliği, Türk ordusu izin vermiyecektir.

Bunu çok iyi bilmemize rağmen, yine de yüce Türk Ulusuna sesleniyoruz: Kurtuluş Savaşı yıllarında halkın anlamını bilmediği «Komünist» ve «Bolşevik» sözcüklerini kullanarak Mustafa Kemal hakkında güvensizlik yaratmak isteyenler, bugün O'nun izinden yürüyen Harb Okullarına karşı da aynı silâhı kullanarak ne olduğunu pek iyi bildiğimiz emellerine ulaşmak istemektedirler. Çünkü tarih boyunca en büyük şamarı ordudan yemişlerdir. Bunun için de halktan duygularını sömürebağlılığından yararlanarak onu kandırmaya, Atatürkçü ve devrimci güçlerle karşı karşıya getirmeye çalışmaktadırlar. İşte şimdi de sıra orduya gelmiştir.

Başaramıyacaklar

Ama işte burada kalacaklar ve bunu asla başaramıyacaklardır. Çünkü bu millet ordu millettir.

Büyük Türk Ulusu;

Şuna inanmanı ve bilmeni isteriz ki, Harb Okulları her türlü dış etkiden uzak, özgür, mutlu ve herkesin insanca yaşadığı bir Türkiye'nin bağımsızlığı için ölüme dek savaşmaya ant içmiş genç subaylar yetiştirmektedir orduya. Bize inan, bize güven.

Yalnız ve yalnız Atatürk'ün emrinde ve senin hizmetindeyiz.»

DENİZ HARP OKULU ÖĞRENCİLERİ BİR GEÇİT RESMİNDE
— Bu ordu halkın ordusudur, bu ordu Ata'nın ordusudur —

ihtilal saflarının belki en önüne geçecek ve ona yön verecek olan onlardır.

....

• En önemli gizli iş, bütün Harbiye talebesine hitabeden ve elden ele dolaşan gizli gazeteyi çıkarmaktı.

Onlar ölümden korkmayan, gerekirse ölmek, ama asıl yaşamak ve başarmak için andiçen insanlardır. Gizli toplantılarda bu besleyici ve yüceltici heyecanın ardından hemen işlere dalarlar. En önemli iş gizli gazeteyi çıkarmaktır. Bu gazete bütün Harbiye talebesine hitabetmekte ve elden ele dolaşmaktadır. En şaşılacak tarafı da, idare bundan haberli olduğu halde bilmemezlikten gelmektedir. Akademi Müdürü Rıza Paşa iyi niyetli bir zattır. Belki mektepte böyle şeyler olduğunu gizlemek, belki de başka bir düşünce ile işi idare etmektedir.

Fakat Askerî Mektepler Müfettişi Zülüflü İsmail, pis, adi bir hafiye idi. Rıza Paşa'yı da saraya jurnal etti. Rıza Paşa bir arama zorunda kaldı. Mustafa Kemal ve arkadaşları mektebin veteriner kısmında boş dersanede tam gazetenin yazılarını hazırlarken birden kapı açıldı. Paşa girdi. Bütün yazılar ortada serilidir. Yakalanmışlardır.

Fakat paşa onlara, niçin dersleriyle meşgul olmadıkları gibi şeyler sordu. Kâğıtlara bakmadı. Dokunmadı. Etrafındakilerine onları hemen cezalandırmalarını emretti. Biraz sonra da bu cezanın hafta sonu tatilinden mahrumiyet, yani izinsizlik olabileceğini bildirdi. En sonunda ise cezaya lüzum olmadığı gerekçesiyle iş kapandı. Bu hakikaten babaca bir davranıştı. İster mektebini ve hattâ nefsini korumak için olsun, ister asil bir koruma duygusu olsun aynı sonuca varan kurtarıcı bir jest.

Kurmay mektebi bu hava içinde bitti. 11 Ocak 1905'te akademiyi tamamladı. 37 kurmay içinde beşinci idi ve henüz 24 yaşındaydı.

....

Akademiyi bitiren Mustafa Kemal derhal Selâniğe gidemedi. Şimdi iş tayinlere gelmişti. Görünüşe göre de ikinci ve üçüncü ordulara tayin edileceklerdi, ancak o zaman İstanbul'dan hareket edecek, Selâniğe, Rumeli'ye gidecek erdi. Şimdilik geçici olarak ve bir arkadaşları adına bir apartman tuttular. Orada toplanmaya başladılar. Fikirlerini, kararlarını, teşebbüslerini orda konuşacaklardı. Artık vatanın imdadına koşulacak günler için hazırlanmalıydılar. Fakat işte o sıralarda öyle bir baskına ve hiyanete uğradılar ki işe nereden bakılsa artık her şey mahvolmuştu. Ne askerlik, ne rütbe, ne hürriyet ve istikbal, her şey, evet her şey. Önlerinde yalnız zincire vurulmalar, sürgünler, zindanlar, kalebentlikler görünmekteydi. Her şey bitmiş gibiydi.

Fethi isminde eski, fakat askerlikten kovulmuş bir arkadaşlarının hıyanetine uğramışlardır. Bu arkadaşları onlara bir gün rastlar. İşsizliğinden, sefaletinden, yersizliğinden yakınır. Acırlar. Dostluk gösterirler. Kiraladıkları apartmana almaya karar verirler. Halbuki Fethi, Askerî Mektepler Müfettişi İsmail Paşanın gizli bir ajanıdır. Onları takibetmektedir. Yaptığı şey ,onlara yaklaşmak, katılmak için bir manevradır. İş bir baskınla biter. Hepsi yakalanmışlardır.

• Gizli hücrelere kapatılan genç Harbiyeliler, «bombalı suikast» sanığı olarak da itham edildiler.

Önce tek hücrelere kapatılırlar. Sonra sorgular başlar. Sorgu heyetinin başında bizzat İsmail Paşa vardır. Hattâ bir a lık sorgular Abdülhamid'in sarayın yapılır. Önce Abdülhamid'e bir bom suikast üstünde durulur Fakat bu za aslı olmayan iddia düşer Sonra teşkilât, gazete, apartmandaki topla lar. Arkadaşlarından bazıları itirafla bulunmuşlardır. Bir aralık hepsinin dudan kovulması ve sürgünde kalebe likleri bahis konusu olur Fakat bir s tutukluluktan sonra her ne olmuşsa best bırakılırlar. Akademi Müdürü R Paşa bunu kendisinin temin ettiğini s ler ve onlara dikkatli olmalarını anla rak bazı tavsiyelerde bulunur. Ya ikinci ve üçüncü ordular yerine Sur ye gönderileceklerdir. Kararda, «me **leketlerine kolayca dönemiyecekleri bölgeye gönderilmeleri»** bilhassa işa lenmiştir

Mustafa Kemal bu kayda göre a annesini bile göremiyecektir. Halb Zübeyde Selanik'te, Ahmetsubaşı hallesindeki evde 24 yaşındaki «paşa nı beklemektedir. Fakat o gelmiyec tir. Zübeyde için yeni çileler başlamı Oğlu gerçi mesleğini, rütbesini ve riyetini kurtarmıştır. Ama artık bir gün'dür ve şüpheli'dir.

— Şevket Süreyya Aydem «Tek Adam» adlı eserinden mıştır —

«BENİM SUÇUM, DOĞDUĞUM KÖYÜ ANLATMAKLA BAŞLADI MESLEK HAYATIMDA... ADAMLAR, NE YAPSAN SORGUYA ÇEKİYORDU... HEM DE GÜNLÜK BİR GAZETE DAHİ OKUMAYANLAR YAPIYORDU BU SORGUYU..»

Öğretmenlikten istifa eden köy çocuğu M. Makal konuşuyor

ÖĞRETMEN MAHMUT MAKAL
— 1968 Kasım'ında çok sevdiği mesleğinden ayrıldı —

Osman S. AROLAT

1943 yılının mart ayında Niğde Aksaray'ının köylerinden bir çiftçi, çocuğunu elinden tutup Konya'nın İvriz Köy Enstitüsüne getirdi. Çocuk ilk defa bu okula gelirken **«makina»** ya bindi, ilk defa **«resim çekindi»**. Babasının etiyle kemiğiyle, herşeyiyle devlete bıraktığı bu genç, yaz ayrı, kış ayrı sınıf geçti ve 1947 yılında enstitüyü bitirdi. 1948 yılında öğretmenliğe başladı. Altı yıl köylerde öğretmenlik yaptı. Sonra Gazi Eğitim Enstitüsü'n/i bitirdi. Yıllar boyu Antalya, Ankara ve Adana bölgelerinde ilk öğretim müfettişliğinde bulundu. Ve 1968 yılının 3 Kasım günü kesintiden 200 lira kalmış olan maaşını bile almadan 21 yıllık mesleğinden ayrıldı.

1943 yılının bu ürkek delikanlısı, yazdığı köy gerçekleriyle ün yapmış yazarımız Mahmut Makal'dı. Ve 1947 yılında Varlık Dergisi'ne yazmağa başladığı «Bizim Köy» ünden bu yana başına gelen bütün dertler, gerçeklerin üstüne yılmadan ve dosdoğru gitmesinden geliyordu. Öğretmenlik mesleğini terketmek zorunda kalması da yine yansıttığı gerçeklerin engellenmek istenmesindendi.

— **Benim ilk suçum, doğduğum köyü anlatmakla başladı meslek hayatımda. Doğduğum köyün bağlı olduğu kazada, kendi köyümün gerçeklerini yazmaktan dolayı 38 gün hapis yatırdılar. Yalan sahneler yarattığım için komünist dediler. Ve koca koca hakimlerin, müfettişlerin hiç birinin aklına hemen yanıbaşlarında olan köyüme gidip gerçekleri incelemek gelmedi.**

— Kaç yıllarında oldu bu?

— **1950 yıllarında ilk romanım Bizim Köy'ü yayınladıktan hemen sonra. Halk Partisi baştaydı. Demokratlar o devirde bana arka çıktılar. Avukatlar filan gönderdiler. Tevfik İleri beyanatlar verip yapılanları yerdi. Tabii sonra ondan da yakamızı kurtaramadık...**

— Olay nasıl kapandı?

— **Seçim yakındı, o meseleyi kapattı göründüler. Benim suçsuz olduğuma çabuk karar verdiler. Zaten pek bekledikleri birşey de yoktu. Halkoyunda izi kalsın istiyorlardı. Bu bir Halk Partisi taktiğiydi. Şimdi diğerlerine de geçti. Bana sorarsan, ben, Bizim Köy'den sonra hiçbir şey yayınlamasaydım da 1968'de durumum pek farklı olmıyacaktı. Bu sebepten olayın kapanması diye birşey pek olmadı, sürüp gitti ve taktik uygulandı.**

— Olaylar nasıl sürüp gitti?

— **Bu burjuva partilerinin ortak karakteriydi. Halk Partisinde başlıyan, Demokratlarda da sürüp gitti. Hem de daha şiddetli. O yüzden ben, ilk defa 1950'de bana arka çıkan Tevfik İleri'nin devrinde, 1959 yılında istifa zorunda kaldım. Baskılar en şiddetli dönemlerine ise burjuva partilerin birleşiminde ulaştı. Koalisyon devirlerinde yapılan baskı ve eziyet en son haddine ulaştı.**

— Nasıl oluyordu bu?

— **Adamlar, ne yapsan sorguya çekiyordu. Gazetelere yazı yazdın diyor, sorguya çekiyor. Hem de günlük gazete bile okumayanlar yapıyor bu sorguyu. Konuştun diyorlar, sorgu yapıyorlar. Mesela o devirde benim sorgularımdan biri konuşma sırasında köye 5 silgi, 17 kalem, 6 defter yardım yapan bir derneğe bu böyle halledilmez dememden. Bu konuyla ilgili olarak mahkemeye bile çıkardılar, böyle halledilmez demekle rejim değişikliği istediğim, dolayısıyla da komünizm propagandası yaptığım üzerine karar vermeğe kalktılar. Başka bir sorguda da, bir sohbetie Rusya'da aile müessesesi vardır dememem üzerinde durdular. Bu yetmiyormuş gibi aynı konudan iki şahitle mahkemeye verdiler. Hakim «Rusya'da belki aile yoktur, ama bu sözle komünizm propagandası olmaz.» diye karar verdi.**

— Peki son durum ne?

— **Aslında son duruma gelmeden önce, bilinmesi gerekenler var. Bu Milli Eğitim öyle bir müessese ki; 1960 sonrası benim 1950-60 döneminde yazdığım o devri eleştiren yazılarımdan dolayı sorgumu yapıp, ceza vermeğe kalktılar. 1964'te, İbrahim Öktem zamanında yazdığım yazılardan dolayı bir sene açıkta bıraktılar. 1966 yılında, Adanada köyde müfettişlik yaparken peşime adam taktılar. Aynı yıl T.İ.P. Altındağ ilçesinde kongre delegesi olduğumu iddia ederek sorgu yaptılar. Yani son olaylara gelmeden daha bir çok olayla karşılaştırdılar.**

— Bu sorgularda neler sordular?

— **Bunun için sadece geçen yılki durumu anlatmak yeter. Geçen yıl ben İstanbul Sağır ve Dilsizler Okulu'na tayin edilmiştim. Ondan bu yana yedi sekiz kere sorguya çekildim ve elli kadar soru sordular. Okulun 35 öğretmeni de tek tek ve toplu olarak benim sorgularımla ilgili olarak dinlenildiler. Bu sorulardan birinde «T.İ.P. milletvekillerinin döğüldüğünün ertesi günü okula kızgın gelmem», bir başkasında «Taksim'deki uyanış mitinginde 10.000 kişi varken, bunu sohbet sırasında 50.000 kişi» diye iletmem, «okutmakta olduğum sağır ve dilsiz çocuklara sosyalizm propagandası yapacağımı öğretmenlere söylemem» konuları üzerinde durdu.**

— Yazılar son yıllarda sorguya sebep olmadı mı?

— **Yoo, onlar üzerinde de müfettişler çalıştı. Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkan «Kıyımda nedene doğru» yazımda siyaset yaptığım kararına vardılar. «1.12. 1967 günü Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan «Kıyımda nedene doğru» politik yazısı ile iş başındaki iktidarı kötülediği sabit bulunduğundan ve memuriyet haysiyetine muhil hareket ettiğinden tevbih (ağır ihtar) ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.» Ve bunu bana, altı ay sonra tebliğ ettiler. Hem de bakanlığın kâğıtlarında imzalarla filan.**

— Bunların sonuçları ne oldu?

— **Sorguların sonunda eskiden sürgün filan gibi cezalar verirlerdi. O zaman yanlış kararlar için danıştaya müracaat edip meseleyi hallederdik. Şimdi öyle yapmadıkları için mesele zorlaştı. Bana son yıl içerisinde sekiz disiplin cezası verdiler. Ellerinde de birçok sorgu var. Ve 50 lira asli maaş aldığım halde son ay bana verdikleri para eğer alsaydım 200 lira olacaktı. Bir iki ay daha çalışsaydım ben-**

Sözümüz Atatükçü geçinenleredir!

SÖZÜM Atatürkçü geçinenlere, Atatürk yolunda ikbale erenlere, Cumhuriyetin 45. ve O'nun ölümünün 30. yıldönümünde isteyerek yada istemeyerek Anıt Kabir'in merdivenlerinde uygun adım gidenlere onun şeref defterine yıllar yılı bir türlü öğrenemedikleri bozuk türkçeleriyle iki satırlık bağlılık ineileri döktürenlere, Anıt Kabir'in merdivenlerinde öğrencilere «canlı tarih» diye gösterilenlere, «canlı tarih»e omuz vererek sağa sola tehdit savuranlara, O'nun için şiir yazan, resim çizen, gözyaşı döken, nutuk çeken, siyaset yapan, okuyup bağıran, heykel diken gençlere, orta yaşlılara, yaşlılara, her kim ki «Ben gönülden Atatürk'çüyüm» diyorsa, işte onlara sözümüz...

Dinleyin bakın, beyler! Aşağıda okuyacaklarınız zinhar bizim sözlerimiz değil ve de olamaz. Bu satırlar, Atatürk'ün Türkiye'sinde, Atatürk'ün harfleriyle basılıp el altından, el üstünden satılan 2 bin küsur sayfalık hatıratında kendisinin «İ...», karısının «O...» olduğunu yazacak kadar açık kalbli olduğunu ileri sürerek söze başlayan Lozan murahhas âzası, Bolşeviklere gidip yardım dilendiğini söyleyen, milli mücadelenin milli eğitim ve sağlık bakanlarından, her şeyi herkesten daha iyi bildiğini iddia eden, siz ister normal deyin ister anormal, adı sanı bilinen bir adam yazıyor : Dr. Rıza Nur...

Diyor ki bu adam, «Atatürk bir İ...' dir.»

Diyor ki bu adam, «Atatürk'ün annesi bir K..... O......' dur.»

Ve diyor ki bu adam, «Atatürk'ün babası bildiğimiz Ali Rıza değil, anasını beğenip dağa kaldıran Abdoş Ağa adında biridir.»

Diyor ki bu adam, «Atatürk yalancıdır, sahtekârdır, vatan hainidir, düzenbazdır.»

Diyor ki bu adam, «Atatürk milli mücadeleye isteyerek değil, padişahın emriyle sürülerek Anadolu'ya gönderildiği için katılmıştır.»

Diyor ki bu adam, «30 Ağustos Meydan Muharebesi bir İngiliz oyunudur. Atatürk bir İngiliz casusudur.»

Diyor ki bu adam, «Atatürk ve arkadaşları milleti aldatmışlardır.»

Diyor ki bu adam, «Padişahlığı kaldıran o değil, benim.»

Diyor ki bu adam, «Bütün bu işleri sonradan kendisine mal eden, - bugün yaşamakta olan «Bitlisli Kürt İsmet» dahil - sağcısının solcusunun bildiği milli mücadelenin önde gelenleridir.»

Bu adam yalnız Atatürk için değil, tüm milli mücadele kahramanları için -Topal Osman hariç- aynı biçimde sözler ediyor, tanıklar vererek...

Ve bu adamın 2 bin küsur sayfalık bozuk türkçeli, bol çelişmeli, tarihe ışık tutmak amacıyla yayınladığı ileri sürülen hatıratına önsöz konduran yayıncı «satılmışoğlu» da, «Biz bu eseri herkesin ne olduğu belli olsun diye yayınladık. Aslında bu eserde yazılıp söylenenler Türkiye'de de satılan yabancı yazarların eserlerinde de var. Sonra ulu hakanımız Abdülhamit Han için nasıl ki bunca yıl söylenenler tarihin ışığı altında gerçek yönüne kavuşuyorsa, Atatürk için bunca yıl söylenip yazılanlar da, böylece gün ışığına kavuşsun istiyoruz» diyor.

Öyle diyor Satılmışoğlu! Ve dediğini de yapıyor elhak! Cumhuriyetin 45. ve Atatürk'ün ölümünün 30. yılında.

Peki siz ne buyuruyorsunuz «Bitlisli Kürt İsmet» Paşa? Gençler sapıtmış mı acaba?

Ya siz ne diyorsunuz, Atatürk Ordusu'nun en başından, Atatürk Türkiyesi'nin en başına gelmiş devlet başkanımız? Sivri uçlar daha mı sivrilmiş?

Ya siz O'ndan da büyük komutan olduğunu emreden Ali Cemalettin Tural Paşa'mız? Ezmeli mi solcuların kafasını?

Ya siz her sabah kahvaltıda kuran okuyan ailenin çocuğu sevgili hükümet başkanımız? Siz de bir şey dersiniz her halde?

Ve Atatürk'ün nutuklarının mahkûm edilmesini isteyen cumhuriyet savcıları! Toplayacağınız bundan başka yeni bir kitap var mı?

Ve bilcümle sırtını Atatürk'e dayayanlar, Üniversiteliler, rektörler, dekanlar, özel sektörcüler, solcular, 10 Kasım'dan 10 Kasım'a, bayramdan bayrama bildiriler yayınlayanlar, Atatürk için her köye bir heykel istiyenler, bakın ne diyorlar Atatürk için?

Ve bu düzen değişmeli mi?

Anayasa tastamam uygulanmalı mı?

Uçlar törpülenmeli mi?

Münafıklar, kökü içeride ve dışarıda olanlar birer birer yokedilmeli mi, dersiniz.

Ne diyorsanız, dediğinizi yapın.

Yılmaz ÖZTÜRK

KÖY ÇOCUĞU MAHMUT MAKAL
— Köy Enstitüsü'ne gireceği sırada babası ile... -

den üstüne para bile isterlerdi bu durumda.

— Peki, itiraz filan?

— **Ettim. Terfi durumum için müfettiş istedim, bir yıldır gelmedi. Okul müdürü dersanemin kapısından geçmedi. Sonunda sağır ve dilsiz öğrencileri iyi eğitemediğim gerekçesiyle terfi etmeme raporlarımın imkân vermediğini açıkladılar.**

— Son istifa nasıl oldu?

— **Bu sorguların ve cezaların hepsi aslında sadece benim başımda değil. Çok eskilerden başlıyan aydın kıyımlarıyla birlikte yürüyüp geldi bugüne. Emin Türk'ler, Nazım'lar hep bu kıyıma uğradılar. Gerçeğin üstüne giden her öğretmen de uğramaktadır. Bunun bende istifaya kadar varması aslında bir kavgadan kaçış değildir. Kendimi daha güçlü kılmak için yapılmış bir atılımdır. Öğretmenlikten ayrılmakla gündelik bir takım olaylarla uğraşmak zorunda kalmaktan kurtulmak istedim. Benim durumum bunu gerektirdiği için istifa ettim.**

— Nasıl bildirdin istifanı?

— **Bir telgraf çektim bakanlığa. «Bütün bir yıl uydurma sorularla uğraştırılıp sonunda maaşımın neredeyse tamamını ceza olarak kesme yoluna gidilmesi, ayrıca terfiimin önlenmesi, ve altı ay kıdem indirme cezası verilmesi, bununla da yetinilmiyerek yazdığım yazılardan dolayı bir sürü cezanın verilmesi, bütün varlığımla yirmi yılımı verdiğim öğretmenlik mesleğimde artık yerimin kalmadığını gösterir. Tüm teşkilatınızla benimle uğraşmaktan kurtulup biraz da eğitim işleriyle uğraşmanız için istifa ediyorum.»** dedim.

Böylece yirmi beş yıl öncenin enstitü kapısındaki ürkek delikanlısı mesleğinden ayrılarak yeni bir alanda savaşını sürdürmeğe başlıyor. Makal, köyden gelen insanın gerçeklerinden ayrılmamış bir aydını olarak yeni bir hayatın eşiğinde...

Makal için TÖS bildiri yayınladı

Makal'ın Sağırlar Okulu öğretmenliğinden istifası üzerine TÖS İstanbul Şubesi Başkanı Nuri Yıldırım aşağıdaki bildiriyi yayınlayarak olayı kamuoyuna açıklamış ve öğretmenlere yapılan baskıyı protesto etmiştir:

«Türlü baskılar nedeniyle yirmi yıllık meslek hayatından istifa etmek zorunda kalan Mahmut Makal, bakana çektiği telgrafta **«tüm teşkilatınızla benimle uğraşmaktan kurtulup, biraz da eğitim işleri ile uğraşmanız için istifa ediyorum»** demektedir.

Savaşına **«Bizim Köy»** adlı eseriyle başlayıp her devirdeki yöneticilerin gazabına uğrayan Makal, yazdığı yazılardan dolayı, uydurma sorular tertip edilerek maaş kesimi cezasına çarptırılmış ve Kasım ayında maaşının büyük bir kısmı kesilerek iane kabilinde eline tutuşturulan 200 lirayı almayarak Sağırlar Okulundaki Türkçe Öğretmenliğinden ayrılmış, idarenin bağından kurtulmuş olarak savaşını sürdürmeye karar vermiştir.

Öğretmen kıyımının Danıştay tarafından engellendiğini gören bakanlığın bu kez de çeşitli cezalar icat ederek, öğretmeni kuru ekmeğin tutsağı yapma, hayatından bezdirme yolunu tutmuş olması gülünçtür.

Makal gibi yirmi yıldır tüm haksızlığa, adaletsizliğe karşı koyarak, eserleri, yazıları ile yoksul bir ülkenin haysiyetli öğretmeni olmanın sınavını vermiş bir kişi cezalarla, sürgünlerle susturulamıyacaktır.

Kaynağı yoksul Türk halkı olan savaşçı öğretmen topluluğu Makal'larla doludur. Bir Makal'ın varlığından korkanlar acı sonun geldiğini bilmeli, kişilerle uğraşmayı bırakıp bir arap saçına dönen bozuk eğitimimizi düzeltmelidirler.

Bütün öteki haksız davranışlar gibi Makal'ı istifaya mecbur eden tutumu şiddetle protesto ederiz.»

POLİTİKA VE ÖTESİ — mehmed kemal

Düğmeye basılınca...

Amerika ile Rusya arasında bir savaş ihtimali belirdiğinde, bizim **«topun ağzında»** olduğumuzu, hiç istemediğimiz halde Anadolu yaylasında kanın gövdeyi götüreceğini, yıllardır en sorumlulara bile doğru dürüst anlatamıyoruz. Bunun sağcılıkla solculukla ilintisi de yoktur. Olmadığını, geçenlerde yurdumuzu ziyaret eden «sağcı» De Gaulle de açıklamış **«karalarımıza, kıyılarımıza, havalarımıza kimseyi karıştırmayın»** demiştir. Karalarımıza, denizlerimize, havalarımıza Amerikalıları karıştırdığımız içindir ki, bir savaş ihtimali belirdiğinde topun ağzındayız.

Geçen hafta İlhan Selçuk yazdı. Bu konuda ben de, bir sorumludan dinlediğim bir olayı yazmadan edemiyeceğim. 1962'de Küba ablukası olmuştur. Amerika'da Kennedy başkan, Ankara'da İsmet Paşa Başbakandır. Küba'da Sovyet rampaları vardır. Amerika bunu kendi ülkesi için tehlikeli ve sakıncalı gördüğünden kaldırılmasını istemektedir. Beri yandan Türkiye'de de Amerikan füze rampaları vardır. Rusya da bunların kaldırılmasını istemektedir. Kennedy ile Kuruçef pazarlığa otururlar. Bizim bundan haberimiz yoktur. Pazarlıktan vardır da, pazarlığın Türkiye üstünde geçtiğinden yoktur.

Bir gün İsmet Paşa, bu tehlikeli günlerde Kennedy'den bir «muhtıra» alır. Bunda **«Türkiyenin, Amerikanın dostu olduğu, gelişecek dünya olaylarından savunması için endişe duymaması gerektiği, tafsilatın sonra verileceği»** belirtilmektedir. İsmet Paşa kabinesini derhal toplantıya çağırır. Alınan «muhtıra» yı okur, bu konuda müzakere açar.

Bakanlar, gerekli açıklıkta olmayan muhtıra üstünde düşüncelerini söylerler. Yorumlar yaparlar. Fakat hiç kimse, muhtıranın özü, anlamı üstüne kesin bir şey söyleyemez. İsmet Paşa da fazla bir şey anlatmaz. Her vakit yaptığı gibi işi zamana bırakır.

Öyle ya, Türkiye nire, Küba nire? Küba'da çıkacak bir olaydan Türkiye neden böylesine bir endişe duysun? Bana bu olayı anlatan arkadaş :

«— Pek fazla bir şey anlamadık. İsmet Paşa da anlatmadı. Gece yarısında toplantıdan çıktık, evlerimize dağıldık.» dedi.

Hiç kimsenin hatırına, Küba'daki rampalar karşılığı , Türkiyedeki rampaların kaldırılması konusunda bir pazarlığa girişildiği ve bunun karara bağlandığı gelmiyor. Bakanlar da, dönenlerden habersiz, evlerindeki rahat yataklarına koşuyorlar.

Oysa «muhtıra» nın bizim elimize geçtiği gece, Başkan Kennedy, **Türkiyedeki jüpiter füzelerinin atom başlıklarının çıkarılmasını, kendisi şahsen emir vermedikçe kullanılmamasını»** emrediyor.

Bu füzeler Türkiyeyi bir Rus saldırısına karşı korumak için kullanılacaktır. Türkiyenin bunda savunma bakımından söz hakkı vardır. Amerika kimseye haber vermeden -tabii Türkiyeye- bunların başlıklarını çıkarttırmıştır. Diplomatik dille, olur a, Türkiyede bundan haberli kılınan vardır, siz merak etmeyin demeye gelen «muhtıra» yı göndermiştir.

Bana anlatan arkadaş diyor ki :

«— Bir kaç gün sonra, yabancı haber ajanslarından Kennedy - Kuruçef pazarlığını, Türkiye ile Kübadan Jüpiter füzelerinin sökülüp götürüldüğünü öğrendik. O zaman anladık ki, bizim üzerimize bir pazarlık geçmiş. Bizim güvenliğimizle ilgili füzelerin sökülüşünde Kennedy teminat anlamına o muhtırayı bize göndermiş. Bunlardan habersiz, toplanıp muhtırayı konuşmuşuz. Biz de kapı çalınıyormuş da haberimiz yokmuş...»

Olayı anlatan arkadaşa sonsuz güvenim vardır. Bir meseleyi karikatürize edeceğini veya mübalağalandıracağını sanmıyorum. Onun için geçmiş bir olay olarak kabul ediyorum.

Gelelim şimdi işin acıklı yanına... Bir ülkenin içine -karalarına, denizlerine ve havalarına- dost ve müttefik adı altında bir başka ülke girerse, üstüne yapılacak her pazarlıkta küçük ülkenin haberi bile olmuyor. Sonradan başka kaynaklardan yararlanarak işin esasını anlıyor. Gerçi nazikâne diplomatik uyarıda bulunuyor karşı taraf... Ama bu diplomatik uyarmayı bile yorumlama gücü elimizde olmuyor.

Ya, Kuruçefle Kennedy anlaşamasalardı durum ne olacaktı? Burasını da John Kennedy'nin kardeşi Robert Kennedy'den dinliyelim :

«— Biz Kübaya saldırdığımız takdirde, Rusya da Türkiye'ye saldıracaktı. Türkiyenin haberi olmadan milli varlığı tehlikeye düşecekti.»

Füzelerin kalkmasından ötürü, Türkiye üzerindeki tehlikenin biri uzaklaşmıştır. Ama tehlikenin tümü uzaklaşmış mıdır? Amerikan üsleri durdukça, Amerikan askerleri ülkemizde varoldukça, ekonomimize, sosyal yaşantımıza, dış politikamıza, kültürümüze, yerli kaynaklarımıza Amerikalılarca elkonulduğu sürece; tehlike devam ediyor demektir. Senato'da Gürsoytrak - Çağlayangil tartışmasının özünde yatan da budur Yani tehlikeyi, bizim yüzümüzden olmayan bir tehlikeyi. Amerikan etkisi sürgit oldukça nasıl savuşturabiliriz?

AP sorumlusunun :

«— Bizim zamanımızda hiç bir anlaşma olmadı...» demesi de yetmiyor. Olmayabilir. AP iktidarı o kadar Amerikan güdümünde bir görüntüde ki, anlaşma yapılması gereği bile duyulmayabilir. Ama bu, artan tehlikenin kalkmış olması anlamına gelmez.

Zaten burdan itibaren, bizim anlatmak istediğimiz ve çok kişinin anlamazlıktan geldiği nokta beliriyor. İş bu noktada, sağcı, solcu demeden milli tehlikeyi sezinlemeye ve önlemeye kalıyor. Solcular söylüyor diye, mili sağın -De Gaule gbi- susması, duymazlıktan gelmesi yurtseverlikle bağdaşamaz. Düğmeye basıldığında tehlike hepimiz içindir. Bomba düşerken kimin solcu, kimin sağcı olduğuna bakmaz. Hatta kimin Amerkansever olduğu da o dakikada ayırt edilmez.

Bunu gösteriyoruz.

Tekzip

EREGLİ'DE KANUNLAR TATBİK EDİLDİ

Derginizin 20/Ağustos/1968 gün ve 86 sayılı nüshasının 11. sahifesindeki (Sükan'ın memleketinde zorbalık!) başlıklı yazı gerçeklerden uzak ve okuyucuları yanıltıcı mahiyettedir. Şöyledir:

İlçemizde yeni kurulmuş olan «Kültür ve Eylem Derneği» Kanunen lüzumlu müsaadeyi almaksızın Aşıklar gecesi tertibine tevessül etmiş, sonradan Kaymakamlığımıza başvurmaları üzerine gelecek âşıkların durumları ve hemen Konya olaylarını müteakip böyle bir gecenin yapılmak istenmesinin halkımız üzerinde uyandırdığı aşırı tepki dikkate alınarak ve kanunun verdiği takdir hakkı kullanılarak güvenlik mülâhazasıyla geceye müsaade edilmemiştir. Geceyi hazırlamaya teşebbüs eden Dernek mensuplarına vazgeçmeleri için para teklif edildiği iddiası tamamen asılsızdır. Bunun aksine tertipçiler bu gece için sarfettikleri paranın iade edilmesi halinde geceyi tertip etmiyeceklerini Emniyet Amirliğine bildirmişlerdir.

İçişleri Bakanı, memleketi olan Ereğli'ye pazar tatilinde dinlenmek için gelmiş. Emniyet Genel Müdürü ise gelmemiştir.

Sabahattin Çakmakoğlu
Konya Ereğlisi Kaymakamı

ViETNAM AMERiKA'YI NASIL DiZE GETiRDi?

VİETKONG SAVAŞÇILARINDAN BİRİ
— Emperyalizme meydan okuyor —

VIETNAM Savaşı'nı, son iki yıl şu üç temel unsur belirlemiştir: Amerikalıların kuzeyi bombalamaya girişmeleri, Güney Vietnam'daki savaşın şiddetlenmesi ve meseleye çözüm getirecek barışçı çabaların başlamadan çıkmaza girmesi...

1968 ise, 67'nin uzantısında Amerikalıların «tırmanma» da daha yüksek düzeylere çıkması, Vietkong'un güneyde çeşitli ve umulmayan darbelerle ciddi olarak hırpalanmasıyla tam bir savaş yılı oldu.

Hatırlarda olduğu gibi, Birleşik Amerika, Uzak Doğu'daki sömürü niyetlerinin daha eski olmasına rağmen, Vietnam'a direkt bir biçimde müdahaleye 1962'de Saygon'da bir Amerikan askeri komutanlığının teşkili ile başlamıştı. Amerikalılar bu tarihe kadar 1954 Cenevre Konferansı ile ikiye ayrılan Vietnam'da güneyin başına Ngo Dinh Diem'i getirmişlerdi. Diem kısa sürede Amerikalıların desteğiyle ülkede diktasını kurmuş, Russell Mahkemesi'nin de saptadığı gibi, ülkeyi «korkunç işkencelerin hüküm sürdüğü bir nazi kampı» na dönüştürmüştü. Rüşvet ve yağmaya, ülkenin bütün kaynaklarıyla Amerikalılara peşkeş çekilmesine, müthiş baskı ve işkencelere rağmen, çok geçmeden Vietnam'lı yurtseverler ormanlıkların, pirinçliklerin yolunu tutmuşlardı. Vietnam yurtseverleri «Ulusal Kurtuluş Cephesi» adıyla silaha sarıldılar. Böylece Vietnam Savaşı yeniden başlamış oldu.

1 Kasım 1963'te Diem'in katledilmesiyle Vietnam Savaşı'nda yeni bir devre açıldı. Güney Vietnam gün geçtikçe istikrarlı bir hükümet kurma olanaklarını yitiriyordu. Güney Vietnam hükümet kuvvetleri savaş gücünü tamamen kaybetmişti. Askerler büyük kitleler halinde Vietkong'un safında yer almak üzere silahlarıyla birlikte pirinçliklerin yolunu tutuyordu.

Amerika artık işin «askeri danışmanlar» paravanasıyla başedilemeyeceğini anlamıştı. Amerikan emperyalizmi bu andan itibaren Vietnam'da gerçek bir işgal kuvveti olarak ortaya çıkmıştı. VII. Filo Kuzey Vietnam kıyıları önünde nöbet tutuyor, güçlü askeri üsler kuruluyordu. Bu, gerçek savaşın başlangıcıydı. Amerikan Hava Kuvvetleri 6 Şubat 1965'te Pleuku Üssü'ne karşı yapılan bir Vietkong hücumunu bahane ederek ilk kez Kuzey Vietnam'a hava saldırılarına girişti.

● Kuzey Vietnam'a karşı hava saldırılarının üç hedefi neydi?

HO Şİ MİNH
— Amerika'yı dize getirdi —

Tırmanmanın felsefesine göre Güney'deki direncin kaynağı Kuzey Vietnam'dı. O halde Kuzey çökertilmeliydi. Böylece Birleşik Devletler 1966 Haziran'ından 1968'in son üç ayına kadar saldırılarını gittikçe şiddetlendirdi. Artık sadece askeri tesisler değil, sivil halk da bombardımanların hedefi haline gelmişti. Haziran 1966 ile 1967 Temmuzu arasında Amerikan Hava Kuvvetleri günde 100 hava hücumu ritmiyle saldırılarını şu üç önemli hedef üzerinde toplamıştı: 1966 Haziran'ı sonunda Amerikan Hava Kuvvetleri ilk kez Hanoi ve Hayfong'u bombalamaya giriştiler. Altı ay sonra hedef doğrudan doğruya Hanoi oldu. Görünen hedef, ülkenin endüstrisini yıkmaktı. Gerçek hedef, sivil halktı. Amaç ise, halkın direncini kırmaktı. Fakat bombardımanların şiddeti arttıkça kuzeyin direnci de sertleşiyordu. Sovyet yer-hava füzeleri, D.C.A. ve Mig 17'lerin katkısıyla, Amerikan hava hücumlarına Vietnam halkı etkin bir şekilde karşı koyuyordu.

Amerikalılar sonunda tırmanmayı pahalı ödediklerini anlamışlardı. Vietnam halkını dize getiremedikleri gibi, ülkenin endüstriyel gücünü de yere vuramamışlardı. Buna karşılık, bini aşkın uçak ve az olmayan sayıda pilot kaybetmişlerdi. Bununla birlikte «tırmanma» yeni merhalelere gitmekten geri kalmıyordu. Nitekim 1967 ilkbaharından itibaren Amerikan saldırıları Vietnam'ı ikiye ayıran «askersizleştirilmiş» bölgeye teksif edildi. Böylece kuzeyin hücumu ihtimali korkusuyla bölgedeki köprü ve ulaşım yollarını hedef alan bu hava hücumlarıyla «tırmanma»da bir adım daha atılmıştı.

Fakat tırmanmanın aşamaları istenileni vermekten uzaktı. Amerika kuzeyi dize getirememişti. Üstelik güneyde Ulusal Kurtuluş Cephesi, şaşırtıcı başarılar kazanmakta devam ediyordu. Vietkong birbiri ardından giriştiği hücumlarla Amerikan üslerini perişan ediyordu. Saygon'daki Amerikan Büyükelçiliği bile artık «güvercin» olmaktan çıkmıştı. Amerikan emperyalizmi dünyanın en güçlü işgal ordusuyla bile işgal ettiği ülkenin kontrolünü elde tutamıyordu. Tırmanma iflas etmişti. Askeri bir zafer hülyaları suya düşmüştü. Savaşı kuzeye uzatmak tasarısı ise bugünkü konjonktürde gerçekleştirilemezdi.

● Barış görüşmeleri, emperyalizmin yenilgisi ile sonuçlanacaktır.

Şimdi Amerika'nın kuzeyi bombalamaktan vazgeçerek Güney'de Ulusal Kurtuluş Cephesini geçerli muhatap olarak kabule yanaşması, yukarıda ana çizgileriyle belirtilen gelişmelerin doğal sonucudur. Johnson'ın çağrısı, emperyalizmin yenilgi belgesidir.

Nitekim, Amerika'nın bombardımanı durdurmasından sonra yaptığı konuşmada Vietnam halkına hitap eden Kuzey Vietnam Cumhurbaşkanı Ho Şi Minh, savaşı kazanmak için çarpışmaya devam edeceklerini açıklamış, «Çarpışmaya devam ederek savaşı kazanmak, güneyi kurtarmak, kuzeyi savunmak ve anavatanda şimdi bütün Vietnam ulusu için barışçı bir birleşmeyi sağlamak, kutsal bir görevdir» demiştir.

Saygon hükümeti, Kuzey Vietnam, Güney Vietnam Milli Kurtuluş Cephesi ve Amerika'nın katıldığı dörtlü barış görüşmelerinin olumlu bir hava içinde devam edeceği muhakkaktır. Amerika'nın yeni başkanı Nixon'un seçime bir gün kala vadettiği gibi ya Paris'teki barış görüşmelerine katılması yada Saygon'a gitmesi ve barışın sağlanması için çalışması gerekmektedir.

Ertelenen barış görüşmelerine katılmak üzere Paris'e giden Kuzey Vietnam heyeti başkanı Ksuan Tuy, görüşmelere Güney Vietnam heyetinin katılmasını kabul etmelerinin «Güney Vietnam'ın kukla hükümetinin ta-

Göğe uzanan yumrukların türküsü

Şeref, şaşkına çevirir insanı çoğu defa.
O gözü pek iki adam düşmediler ağa
kara eldivenli ve yalın ayak
çıktıkları zaman şeref basamağına.

Milli marş çalınırken,
kaldırmayıp başlarını yere eğdiler.
Mağrur iki tanrı gibi
daha yükseklere eriştiler.

Paçavralar gibi cansızdı bayraklar,
bir nefeste bulutlara uzanan
kara eldivenli dört kara yumruk
yas içinde, başlar üzerinde sıkılınca.

Meydan okuyup korkunç gücüne, devletin,
kulüplerin, bombaların, savaş gemilerinin
tükürdüler.
Yüce birer kurban gibi durdular
yumruktan birer kurban.

Şeref bu gençleri satın alamadı,
fakat başka başarılara ulaştırdı.
Onlar şan'ı şeref'i elde edip
üzerine tükürdüler.
Böylece kaybetmeyip çifte zafer sağladılar.

Ne çıkar çarçabuk ceza yedilerse,
Yapacaklarını yapmışlardı, kahramanca bir hareketle.
Şeref basamağı kızgın yumrukların sıkıldığı
bir tribün olmuştu.

Utanç içinde sarkmış kafalar,
göklere yükselmiş yumruklar
ve kaburgalarımıza çarpan kalplerimizden
daha ağır kınama bulunamaz
kasapların kasaplığına.

Yevgeni YEVTUÇENKO
Türkçesi: Selma ASWORTH

mndığı anlamına gelmeyeceğini, açıklarken, Vietkong'un siyasi kolu olan Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi heyetinin başkanı Bayan Bin Bourget de kişiliği ile dâvanın kazanılmasını, sağlayacak bir faktör olabilmektedir. Bayan Bin, Hindiçini savaşında yıllarca hapiste kalmış bir Vietnam milliyetçisidir.

Vietcong'un bombardımanın durdurulmasından sonra yayınladığı bildirinin birinci şartı da, iki Vietnam'ın birleştirilmesidir.

Bombardımanların durdurulmasından sonraki bütün bu gelişmeler, Nixon faktörü ister barıştan, ister yeniden bombalamadan yana olsun, antiemperyalist mücadelenin zafere ulaşacağından şüphe bırakmamaktadır.

ALMANYA

A.T.T.F. nasıl kuruldu ?

Metin GÜR
Köln'den yazıyor

Park eden arabanın arka camında bir küçük Türk bayrağı gözüme ilişti. Kıpkırmızı desenin ortasında ayyıldız pırıl pırıl duruyordu... Günlerce uzaklıkta kalan vatan... Bunun üzerinde hakimiyet kurmak isteyen sömürücü devletler ve içteki örümcek ağı gibi kolları...

Kendi öz evladını vatanından, yuvasından eden ve göçebe hayatı yaşatan iri göbek, kalın enselilerin ayakta tuttuğu bu dü..en ve dalgalanan tek T'irk bayrağı...

Barakayı andıran tek katlı binanın penceresinden dışarıya akseden gür bir işçi sesi şöyle diyordu: **«Arkadaşlar, kendimize bir strateji çizmenin ve bu stratejinin Türkiye'nin şartlarına uygun, Türkiye'ye en yararlı sosyalist bir strateji olmasının sorumluluğunu ve ihtiyacını duyduk, bu nedenle de stratejimizi şöyle çizdik: Türkiye'deki yegâne siyasi sosyalist örgütün dışına düşmemek.»** Bu ses, Köln Türk Gençliği Kültür Kulübü Başkanı Doğan Kekevi'nindi. Uzun zamandan beri hazırlıkları yapılan ve her an için kurulması beklenen AVRUPA TÜRK TOPLUMCULAR FEDERASYONUNUN kuruluş toplantısının açış konuşmasını yapıyordu. 7 si Almanya'da, 2 si dışta olan 9 kuruluşun delegeleri hazırlanan masaların etrafını çevirmişlerdi. Kimi işçi, kimi talebe...

Aynı ses devam ediyordu: **«Her şeyden evvel, Türkiye'nin tarihsel şartlarını ve elli senedir edinilen somut tecrübeleri göz önünde tuttuk. Örneğin: son Çekoslovakya olaylarında tamamen demokratik yoldan gerçekleşmeyen, halka indirilmeden, halka mal edilmeden, bir takım dış yardım ve baskılarla gerçekleşen güdümlü sosyalizmin olumsuz sonuçlarının doğurduğu acıyı gördük.»**

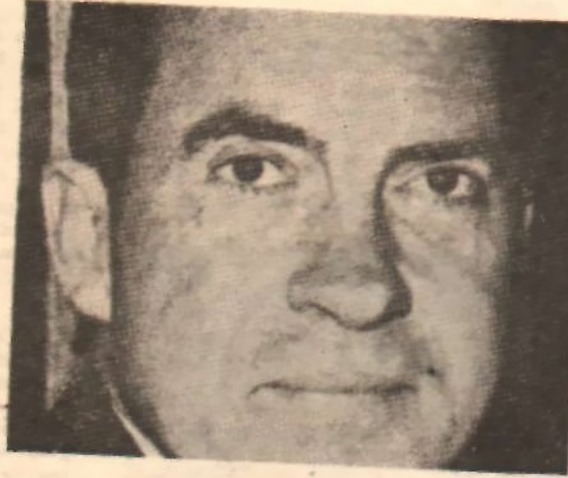
Saat 10, 11, 12 ve 14.00. Konuşmalar oluyor, her şey enine boyuna inceleniyor, amaç: **«Türk yasalarına uygun olarak her türlü sömürüye son vermek için çalışmak.»**

Seçimlere geçildiği zaman ortalık kararmıştı. Bir inanç için çırpınıyordu kilometrelerce uzaklardan gelenler. Evet, evet mutlaka emekçi sınıfı iktidara gelmeliydi ve gelecekti de. Bütün mücadeleler bunun içindi...

Divan başkanı seçimin neticesini açıklıyordu: **«Başkan Ayhan Alpagut, Sekreter Aydın Karahasan, Sayman Gülderen Tekindor. Kendilerini kutlarım».** Toplumcu omuzlara, toplumcu yük yüklenmiş ve AVRUPA TÜRK TOPLUMCULAR FEDERASYONU kurulmuştur. Başkan işçi, Sekreter; Türkiye'nin biricik Sosyalist partisinin genel başkanını Zonguldak'ta karşıladığı için kıyıma uğrayıp da Almanya'ya işçi olarak çalışmaya gelen öğretmenlerden, Sayman ise iki çocuk anası bir işçi idi. Londra, Stockholm, Berlin, Köln, Braunschweig, Münich, Dachau'daki toplumcu Türk örgütleri artık birlikte çalışacaklardı...

Herkes geldiği yere gitmek için hazırlanırken 20 yaşlarında bir delege şöyle diyordu: «Çabuk gidelim, 8 saat yolumuz var. Üstelik de cebimde 5 mark kaldı.» Böylece toplumcular geldikleri bölgelerde mücadelelerine devam etmek üzere dağıldılar.

DIŞ YORU

Çıkar çevrelerinin adamı, Yeni Amerikan Cumhurbaşkanı Richard Nixon

BAŞKAN JOHNSON
— Giderayak pes dedi -

AMERİKA SEÇİMDEN SONRA NE YAPACAK?

Dopinge rağmen seçi kaybeden Demokra Hubert Humphre

Hüseyin BA

NIXON'un tehlikeli bir biçimde Beyaz Saray'a doğru yürüdüğü bir sırada Başkan Johnson'ın Kuzey Vietnam'ın bombalanmasını durdurması ve ilk kez Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni muhatap olarak kabule yanaşması, şüphesiz son yılların en önemli olaylarından biridir.

Genel kanı, Başkan Johnson'ın bu kararla Nixon karşısında güç durumda olduğu kabul edilen eski yardımcısını deste'lemeyi amaçladığı merkezindeydi.

Seçim sonuçları, Humphrey'e son anda yapılan dopingin umulanı vermediğini göstermiştir. Seçimlerde aşırı Wallace'ın **«düzen ve kanun»** sloganına sahip çıkan Nixon başarı sağlamıştır. Nixon'ın Amerikan politikasına yeni bir hava getirmesi uzak bir ihtimaldir. Yeni başkanın bilinen tutucu kişiliği, iç ve dış meselelerdeki «bağnaz» ve «dar görüşlü» düşüncelerine bakılırsa, dünya şimdiden kendisini güç ve o denli de tehlikeli bir döneme hazırlamalıdır. Nixon'ın karaderililer konusunda ve üniversitedeki ilerici hareketler karşısındaki tutumu açıktır: Seçim konuşmalarında o tıpkı Wallace gibi **«karaderilileri»** ve üniversitelerin ilerici hareketlerini **«ezeceğini»** ifade etmiştir. Yardımcısı Spiro Agnew ise, bu hareketleri **«Uluslararası bir komplo»**nun ürünü olarak görmektedir. Agnew'e göre, Amerika'da Vietnam Savaşı'na karşı çıkmak, hükümeti devirmek üzere düzenlenmiş bir komplodan başka bir şey değildir. Sadece bu iki unsur bile, yeni dönemde McCarthy'nin hortlaması ihtimallerini artırmaktadır. Cadı kazanı ateşin üzerine oturtulmak üzeredir. İşte cadı kazanının kaynatıldığı bir Amerika'nın dışta uygulayacağı politikasının ise dünya barışı için tehlikeleri ortadadır.

Bununla birlikte, Johnson'ın Vietnam'da barışın umut kapısını açan davranışına sadece bir seçim t..tiği olarak bakmak yanlıştır. Olayın ardındaki gerçek, Amerikan emperyalizminin yenilgisi, Johnson ve Pentagon'un savaş çılgınlarının büyük tröstler adına rüttükleri saldırgan sömürü politikasının ...sıdır. Uzun ve acılı bir savaşın çilesini çe... yürekli Vietnam Ulusu, dünyanın en büy... emperyalist gücünü dize getirmiş ve harik... lade direnciyle yeryüzünün ezilen, sömürü... bütün mazlum uluslarını, emperyalizmin, ... denli güçlü olursa olsun, yenemeyeceğini kesin biçimiyle ispatlamıştır. Olayın ardın... ki temel gerçek budur

Öte yandan, Amerikan emperyalizmi... iflas masasına oturması, elbette Vietnam'... savaşın bittiği anlamına gelmemektedir. Am... rikan emperyalizmi şimdi savaş alanın... kaybettiğini yeniden ele geçirmenin yollar... arayacaktır. Bu yüzden barışın da tıpkı sav... gibi uzun, acılı ve çetin merhalelerden geç... ceğinden şüphe edilmemelidir. Bununla bi... likte, Johnson'ın inisiyatifinin tam bir «s... ğırlar diyaloğu» halinde sürüp giden Pa... görüşmeleri için umutlu perspektifler açtı... nı söylemek de yanlış olmayacaktır. Taraf... arasındaki temel görüş ayrılıklarına, savaş... eski şiddetiyle olmasa bile hâlâ devam etm... sine rağmen, Paris görüşmeleri, dünkü... oranla bugün, barış yönünde daha umut v... rici bir temele oturmuştur.

Şimdi bütün mesele, Nixon'un bu konud... gerçekçi bir politikayı seçip seçmemesindedi... Nixon'un kişiliği bu konuda umut verici d... ğildir. Bu yüzden, Amerikan emperyalizmi... karşı verdiği büyük ve şerefli mücadele... Vietnam savaşçılarının yanında yer alan dü... yanın tüm ilerici güçleri, şimdi barış m... sında her zamankinden daha çok uyanık ... tetikte, Vietnam'ın yürekli savaşçılarının da... ha çok yanında olmalıdırlar.

Vietnam Ulusu'nun zaferi, yeryüzünü... ezilen, sömürülen bütün mazlum uluslarını... da zaferidir.

Kahraman Vietnam Ulusu'nun yürek ... yurtsever savaşçılarına selâm!

ÖLÜLER VE DİRİLER

BİR mahalle düşünün! Kadıköy'ün merkezine 10 dakika. Gecekonduların bahçelerinde, sözde sokaklarının iki yanlarında uzun uzun mezar taşları. Çöplerin küçük tepecikler meydana getirdiği, selvi ağaçlarının gölgesinde bir mahalle. Çocukluğumuzda anlatılan masallardaki ölüler evi kadar korkunç bir yer. Yalnız ölüler evi değil, onlarla içiçe yaşayan dirilerin de evi burası. Heybetli mezar taşları arasında saklambaç oynayan çocuklar. Mezar taşlarına bağlanmış iplerde kuruyan çamaşırlar. Ve konduların tek çeşmesi olan Ayrılık çeşmesinde, bileklerine kadar çamur içinde evlerine su taşımak için bekleşen analar, bacılar, teyzeler.

Çöp yığınları içinde bir şeyler arayan küçüğe :

— **Korkmuyor musun**, dedim, **bu mezarlardan?**

Üzerinde eski Türkçe 1193 tarihi bulunan mermer mezara baktı, sonra da cevap verdi :

— **Bilmem... Hem neden korkacak mışım?**

Burada doğmuş, 10 yaşına burada basmış, daha kimbilir kaç yaşına kadar burada, bu mezarlarla kucak kucağa yaşayacak!

Koşuyolu üstünde, SARAYARDI burası. Yirmi yıl öncesine kadar mezarlık olan Sarayardı, elektriksiz, susuz, her türlü belediye hizmetinden yoksun bir gecekondu bölgesi şimdi.

«Korkmuyor musun» dedim küçüğe. «Bilmem, dedi, hem neden korkacakmışım?»

B. A., üzerinde eski Türkçe «1247 - **Sultanın Ruhuna Fatiha»** yazılı Ayrılık Çeşmesinin önünde anlattı :

«70 sene evveline kadar, hacca giden ve gelenler bu çeşmenin başında konaklar, namaz kılar, dinlenir sonra giderlermiş Bundan Ayrılık çeşmesi demişler. Hattâ şurada da bir musalla taşı varmış. Bu mezarlığa da Arap Mezarlığı derlermiş. Duyduğuma göre burası Araplara aitmiş bir zaman, ölülerini buraya gömerlermiş. Çeşme eskiden yolun üstünde iken bütün mahalleli rahattık. Tarihi çeşmedir, onaralım diye alıp buraya getirdiler. Yazın neyse ama, kışın ancak cambazlıkla su alabiliyoruz buradan.»

Çeşmenin bulunduğu yer bir çanak şeklinde. Daha şimdiden etrafı çamur. Bileğine kadar çamura girmeden kolay kolay su alınmıyor.

B. A. devam ediyor :

«Çeşmenin kanalı Çayırbaşı köprüsünün altında tıkanıyor. En mühimmi, çeşmenin borusu ile birlikte lağım ve havagazı boruları beraber uzanıp gidiyor. Kışın lağım tepeler gelir, çeşmenin etrafını göl yapar. Bir teneke su için bu lağıma düşenlerimiz olur... Yok kirada değiliz. Kiraya güç yeter mi? Beş nüfus bir göz odadayız. Kocam bir tablada domates satar. Onun kazancı ile geçiniriz. Geçinmek denirse buna... Mezarlardan niye korkalım! Dirilerden zararsız onlar. Hiç olmazsa kondularımızı elimizden almaya kalkmazlar.»

Genç bir aile babası M. A. Mezar taşlarının ortasında gecekondusu. Anlatıyor :

«Doğma büyüme Kadıköylüyüm. Bizim buradan daha zavallı bir semt bulunmaz. İlgililerin böyle bir yerden haberleri bile yoktur. 4 senedir çöp arabası uğramadı buraya. İşte böyle yığılır günün birinde de yakarız. Yine yığılır yine yakarız. Senede bir vergi memuru da gelmese ölülerden farkımız olmayacak. Burası belediyenin arsaları. Hükümet yapsın bize blok apatmanlar, sokalım başımızı, biz de insan gibi yaşayalım. Neyse borcumuz ödenir aydan aya. Ama nerdeeee. Blok apartımandan vazgeçtik, kondularımızı başımıza yıkmasınlar yeter. Senede bir iki kez belediyeden, imardan gelirler. Ölçer biçer giderler. Haftalarca, aylarca yüreğimiz hop hop eder. Uyku tutmaz. Evlerimizden atacaklar diye... Ben seyyar esnafım. İskelede balık satarım. Şu günlerde Belediye bizimle uğraşır oldu nedense. İskelede balık satan 13 kişiyiz. 10 kişiden fazla satamazsınız diye tutturdular. 3 kişinin ne günahı var? Onların çoluğu çocuğu yok mu?.. Dört çocuğumuz var. Beşinci de bir ay sonra olacak. Hastaneye gittik, hamile olduğuna dair kâğıt versinler de kömür alalım diye. Hastane doğumdan sonra kâğıt veririz diyor. Doğuma kadar donacağız, gebe karım titreyecek ha!»

Biraz ötede yükselen binaları gösterdi. Deniz Yolları yapmış mensuplarına. Gecekonduları istemiyorlarmış, manzarayı bozuyor diye. «Ne

Halk edebiyatının günümüz edebiyatı üzerine etkileri

ÖNCEKİ cuma günü Türk Edebiyatçılar Birliği Lokali'nde Pertev Naili Boratav, Tahir Alangu, Konur Ertop ve Rauf Mutluay'ın katıldıkları **«Halk edebiyatının günümüz edebiyatına etkileri»** konulu bir açık oturum yapılmıştır.

Aydın Hatipoğlu'nun yönettiği oturumda ilk konuşmayı yapan ünlü bilim adamımız Pertev Naili Boratav, halk edebiyatının yapısı üzerinde durarak bu edebiyatı belli bir sınıfa yada tabakaya yüklememek gerektiğini belirtmiş, **«Benim kanaatimce, halk edebiyatını bir sınıfa yada tabakaya mal etmek imkânsızdır. Masallar için de durum aynıdır. Masallar tabii ki ezilmişlerin durumunu belirtir. Ancak, lalettayin bir halk adamının ikbale erinceye kadarki dönemini anlatır. Meselâ Keloğlan tahta çıkar, masal da biter»** demiştir.

Tahir Alangu bu açıklamaya bazı eklerde bulunarak görüşünü şöyle ortaya koymuştur: **«Çıkışı, yöneldiği tabakalar, tipler ve geldiği kaynaklar bakımından masallar farklılık gösterir, ama icra geniş bir halk tabakasındadır. Çıkış bakımından değilse bile, icra bakımından geniş kitleleri birleştirici bir yapıya sahiptir.»**

Boratav, sorunun, halk ozanları açısından da aynı olduğunu ortaya koymuş ve halk şiirinde icra edilen alana göre yapılan değişiklikleri açıklamıştır.

Konur Ertop, halk edebiyatından neyi anlamak gerektiği üzerinde durarak tartışmacıların belirli bir tanım ortaya koymalarını istemiştir. Bunun üzerine Rauf Mutluay, halk edebiyatının kaynaklarına inerek islam öncesi dönemden son yıllara kadarki gelişimi özetlemiştir. Halk edebiyatının 20. Yüzyıl edebiyatı üzerindeki etkilerini inceleyen konuşmacı, birinci aşamada Mehmet Emin'in halk edebiyatını bilmemesine rağmen kullandığı sade dil ve seçtiği konularla benimsendiğini, ikinci aşamada Rıza Tevfik gibi edebiyatçıların koşmalarında kesinlikle halk edebiyatından esinlendiklerini belirtmiş, **«Üçüncü aşamada ise şairler vatan meselelerine daha yakından eğildiler. Yavaş yavaş halk edebiyatının etkileri ve bu edebiyattan esinlenmeler de arttı. 1940 sonrasında çağdaş insan olmanın onuru da buna eklendi. [...]elece yeni Türk şiirine ulaşıldı.»** demiştir.

● Daha güçlü eserlerin doğması ve sanatçıların yetişmesi için...

Konur Ertop, yapılan sıralamayı yeterli bulduğunu belirttikten sonra, **«Burada Rıza Tevfik'in üzerinde durmak gerekir. O tekkeden geldiği için halk edebiyatı geleneğini sürdürmüştür»** demiştir.

Alangu ise; Rıza Tevfik'in başarısının aslında müzikle birlikte hareket etmesinden ileri geldiğini açıklamış, güçlülüğünün saz çalmasıyla olan paralellikleri üzerinde durmuştur.

Konuyu hikâye ve roman açısından ele alan Boratav, o alanda da aynı sonuçlarla karşılaşıldığını ortaya koymuştur. Ayrıca, hikâye ilk romancımız Ahmet Mithat Efendi'deki biçimsel ve bugünkü sanatçılarımızdaki öze bağlı esinlenmeleri ele alarak, şiirle paralellikler gösterdiğini belirtmiştir. Meddah hikâyelerinin etkilerinde bir birleşime varılmışsa da, Boratav ile Alangu sözlü hikâyelerin yazıya geçişi konusunda ve bunun nedeni üzerinde bazı ayrılıklar göstermişlerdir.

Boratav, kaynaklara inildiğinde, bazı türlerde yazıya geçişi zorlamalar ve yozlaşmalara bağlamıştır. Alangu ise özellikle doğuda bazı türlerin el yazmalarının imtiyazlı kişiler elinde bulunmasının çok eskiden beri süregelen bir gelenek olduğunu belirtmiştir. Sonuçta bu konularda yeni monografilerin yapılması gerektiği üzerinde birleşen konuşmacılar, destanı olayların yazılı hale yeni getirildiği Battalnamelerinse yazılı olarak gelişmiş olduğu görüşlerinde birleşmişlerdir.

RAUF MUTLUAY — Yüksek zümre edebiyatına hayır —

PERTEV N. BORATAV — En önemli kaynak, halk edebiyatıdır —

TAHİR ALANGU — Sanatçılarımıza inceleme kitapları vermeliyiz —

● Halk edebiyatının yeni monografilerle geliştirilmesi isteniyor.

Şinasi'den bu yana tiyatrodaki etkiler üzerinde duran konuşmacılar, orta oyunu ve karagözün etkilerinin ancak son yıllarda bulunduğu görüşünde birleşmişlerdir. Örnekler arasında ise Haldun Taner, Sermet Çağan ve Sadık Şendil'in isimlerinden söz etmişlerdir.

Yönetmenin bir sorusuyla 1940 sonrası edebiyatımıza halk edebiyatının etkilerinin neler olduğuna geçilmiştir. Tek tek türler üzerinde konuşmanın uygun olmadığını belirten Mutluay, millet olduktan sonra bir yüksek zümre edebiyatının varolmaması gerektiğini belirtmiştir. Yalnız ülkemiz koşulları açısından halkın sanatçılarımızın sesini tam duyamadığını ve bazı sanatçılarımızın halka yönelmeyi «kaba kalarak» başarmağa çalıştıklarını söylemiştir. Alangu ise, konuyu tekrar eskiye dayanarak ele almış, divan edebiyatı ile halk edebiyatı arasında bile paralellikler bulunduğunu belirterek, cumhuriyetten sonra sanatçıların gitgide daha fazla halk edebiyatından yararlandıklarını ortaya koymuştur. Konunun her dalda aynı olduğunu da açıklıyarak **«Ele aldığımız her sanatçıda bu esinlenmenin bilerek yada bilmiyerek varolduğunu görüyoruz. Gerek biçim, gerek öz bakımından durum aynıdır. Ama bu etkide kalanların kesinlikle bilerek hareket ettiklerine**

Masallardaki ölüler evi kadar korkunç bir yer. Yalnız ölüler değil, onlarla iç içe yaşayan dirilerin de evi burası...

uğraşır dururlar biz fukaralarla yanı!» diye yakınıyorlar.

«Bana H. teyze derler burada. Şarklıyık biz. İşte bu gördüğün iki göz odada sekiz nüfus barınırız. Neye mi geldik İstanbul'a? Memlekette idare etseydik hiç gelir miydik? İstan buldur dedik, iş olmaz mı hiç dedik, geldik. Dedik oğlu dedik ama, olmadı işte. Geçim sıkıntısından çok, bizi kondularımızdan atacaklar diye endişe içindeyiz. İnsan aç, susuz kalır amma, başını sokacak bir damsız olmaz. Eğer ki, Hükümet bizi buradan sürerse, , mahallece gidip kendimizi denize atmaktan başka çaremiz yoktur.»

İki göz oda dediği, her birine bir yatak serince geçecek yer kalmayacak büyüklükte. Burada yemek yiyecekler, oturacaklar, yıkanacak, çamaşır yıkayacaklar ve yatacaklar. Çocuklar da burada ders çalışıp sınıf geçecekler. Kimbilir, belki geçer sınıflarını buradaki çocuklar yine de. Bunlardan biri yaklaştı yanıma :

«İmardan mı geliyon abla? Yıkacaklar mı yoksam evleri?»

Mutsuzluk vardı gözlerinde. Korku vardı sesinde. Ama yumrukları sıkılmıştı küçük küçük. Evlerini yıkacaklara karşı koymak istercesine bir direniş içindeydi küçük elleri.

Leyla PAMUKÇU

de inanmıyorum.» demiştir. Alangu son olarak tarihi evrimi inceleyip sanatçılarımıza verecek kitaplarımız olmadığından yakınarak esas çıkışların bulunamadığını söylemiştir.

Boratav ise, Cumhuriyet sonrası esinlenmelerin bütün sanatçılarda görüldüğü savına katılmış, yalnız bunu olumlu ve olumsuz olarak ikiye ayırmıştır. Bunlardan doğrudan taklit edenlerin —özellikle ilk dönemdeki sanatçıların— başarısız olduklarını, özü ve biçimi bugüne uyduranlarınsa başarıya ulaştıklarını belirtmiştir. Özellikle son yıllarda sanatçıların öz ve biçim açısından halk sanatından olumlu yönden yararlanmakta olduklarını açıklamıştır.

Mutluay, taklidin yozlaşmaya sebep olduğunu, fakat bazı dönemlerde sanatçıların taklitle gelecek kuşaklara basamak olduklarını açıklamış, bu nedenden ilk romancılarımızın görevlerini yaptıklarını belirtmiştir. Toplumumuzun hâlâ sınıflı bir toplum olması dolayısıyla sanatçının «milli bir bilinçle halka açık» bir tutum içinde hareket etmesi gerektiğini söylemiştir. Milli kaynaklardan yararlanan sanatçıların kendinden öncekileri aşacakları sonucuna varmıştır.

● Halk edebiyatının yeni Türk edebiyatına etkileri.

Esinlerin tek yönlü olamıyacağını belirten Konur Ertop, meddah ve karagözün etkileri kadar mitolojinin de etkilerini ele almak gerektiğini açıklamıştır. «Tabii Yaşar Kemal'de yöresinin folklorik etkileri önde gelmektedir. Ama, başka sanatçıların esinlerini sadece buraya bağlayamayız. Mesela Ece Ayhan'ı bu kalıba yöneltemeyiz. Sanatçının kültüründeki unsurlar nelerse onlardan yararlanılır. Bunun için sanatçıya halk edebiyatından faydalanmak için o yola girsin diyemeyiz.» Ertop, bundan sonra nesnel bir incelemeyle bugünün halk ozanlarının da sanat gücünün tartışmalı olabileceğini belirtmiştir.

Son olarak derleme konuşması verilen Boratav «Halk edebiyatı, gelenekleriyle, folkloru ile beraber bugünkü edebiyatımıza tek kaynak değilse bile, besleyen kaynaklardan en önemlisidir. Bir eser hiçbir zaman bir tek kültürün unsurlarıyla açıklanamaz. Yalnız halk edebiyatından yararlanma gerekliliği bu yüzyılın başından beri bir ihtiyaç haline gelerek gittikçe artan bir esin kaynağı olmuştur. Halk edebiyatının yanında elbette batı edebiyatı ve tarihin etkileri de yer almıştır. Milletin malı olacak sanat eserlerinin meydana çıkması bir istatistik meselesi olduğu için eser ve kaynakların sayısını arttırmak gerekmektedir. Ancak bu şekilde daha güçlü eserler doğacak ve sanatçılar yetişecektir.» demiştir.

Sağcılar içsavaşa hazırlanıyorlar!

DENİZ Harp Okulu öğrencilerinin, «bolşevik» suçlaması karşısında kalan havacı kardeşlerini savunmak üzere yayınladıkları bildiri üzerine, öteden beri aldatılmış kitleleri devrimci kuvvetlere ve Atatürk Ordusu'na karşı kışkırtan ümmetçilerin organı Bugün Gazetesi büyük bir paniğe kapılmıştır. İlk gün denizcilerin bildirisini tam metin yayınlamak zorunda kalan Bugün Gazetesi ertesi gün Genelkurmay Başkanlığı'nın «Komünizmle Mücadele El Kitabı» **adlı yayınına sarılarak tekrar gemi azıya almış ve kanunları hiçe sayarak bir «iç savaş» kışkırtıcılığına girişmiştir.**

Bâbıâlide Sabah Gazetesi'ni de ele geçirdikten sonra din istismarını daha da genişleten Mehmet Şevki Eygi, 4 Kasım tarihli yazısında şu girizgâhı yapmıştır: «Türkiye artık yolları ayrılmasına gelmiştir. İçimde bir his bana mühim günler yaşadığımızı, büyük hadiseler olacağını söylüyor. Heyecanlı değilim. Korkmuyorum. Kâinatın yüce yaratıcısı olan Allah'a, O'nun insanlara gönderdiği Cihan Peygamberine, ilâhî nizam İslâmiyete, kurtarıcı kitap Kur'an-ı Kerim'e iman etmek bana derin bir huzur veriyor. İnşallah şeytan hizbine karşı muzaffer olacağız. Bütün kuvvet ve kudret Allah'ındır. Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah...»

Eygi, ertesi gün de kışkırtmalarına devam etmiştir: «Türkiye'nin müslüman halkına! Sizlere hitap ediyorum. Söyleyeceklerim çok mühim, çok hayati gerçeklerdir. Tarihi günler yaşamaktayız. Bir ölüm dirim mücadelesi içinde bulunuyoruz. Hür yaşamak, inançlarımızı, şeref, istiklal ve saadetimizi korumak için savaşmak zorunda kalabiliriz. İyi bilelim ki, izzet ve şerefle ölmek, zilletle yaşamaktan daha iyidir.

Ve 7 Kasım tarihli Bugün'de savaş fetvasını basmıştır:

«Türkiye'nin antikomünist ve antiemperyalist bütün müslümanlarına son derece mühim ve acil seslenişimdir:

Kardeşlerim!

Bütün müslüman aydınlar, talebeler, işçiler, köylüler, memurlar, esnaflar, ev kadınları...

Beni dinleyiniz.

Büyük bir gaflet, hıyanet ve ihmalin neticesi olarak ülkemiz bir bolşevik ihtilâlinin eşiğine getirilmiştir.

Yıllardanberi yaptığımız uyarmalara kulaklarını tıkıyanlar hâlâ uyuşukluk içindeler.

«Şeriat. Hilâfet gelecek!..» yaygaralarıyla halkı ve ilgilileri oyalıyan vatan hainlerinin gizlemeğe çalıştıkları kızıl yangının alevleri artık meydana çıkmıştır.

Reform dediğin böyle olur!

Hayır efendim, polis molis, nasihat masihat işi değil. İ-böyle anarşi kurdu düşürülen böyle bir yeri hemen kapatmalı. Batı'dan getirilecek ilim adamları ile sahici bir üniversite kurmalı. Tahrikçi kızıl hocalar ve dışarı şebekenin adamı olan öğrenci, ilerici kılıklı kimseler bir temiz ayıklanmalıdır. Şimdilik yapılacak tek reform bundan ibarettir.

AHMET KABAKLI
(Tercüman - 4.11.1968)

Her an hâdiseler patlak verebilir.

Sırtını Sovyet emperyalizmine dayıyan hain sosyalistler ihtilâl kitaplarını bedava dağıtacak kadar kuduz bir faaliyet içindedirler.

Dillerindeki gizli parolaları bilmiyen kalmadı. 111 111 diyorlar. Bunun mânası şudur:

— 11 ci ayın, 11 ci günü, saat 11 de...

Bu bir aldatma da olabilir.

11 derler de ayın 9 unda, 10 unda veya 11 inden sonraki günlerde de harekete geçebilirler.

Gayeleri bellidir:

— TÜRKİYE'Yİ MOSKOF EMPERYALİZMİNE SATMAK.

Muvaffak olabilecekler mi?

Asla!

Maceraları korkunç bir şekilde son bulacaktır.

Tüyler ürpertici bir âkıbet onları bekliyor.

Evet, bütün kardeşlerime sesleniyorum:

— İstanbul'da, Ankara'da önümüzdeki günlerde bir bolşevik hareketinin vukuu büyük ihtimal dahilindedir.

Buna biz seyirci kalmıyacağız.

Şiddetle bastırılmasında vazife alacağız.

Başlatacakları ihtilâlin kanı onları boğacak, ateşi yakıp, kavuracaktır.

Bütün Türkiye —ordumuzun yanında— gerekirse silâha sarılıp Lenin ve Stalin piçlerini yok edeceğiz.

Halk uyanmıştır artık.

Temmuz 1968 olaylarında nasıl mağlûp oldularsa yine mağlûp olacaklardır.

Anadolu komünizme karşı şahlanmıştır.

Karşılarında milyonlarca halkı bulacaklardır.

Onlar bir tek taş atarlarsa, vatanın bütün taşı toprağı bir anda tepelerine inecektir.

Bir gece baskınıyla hükûmetlerin devrildiği günler artık mâzi oldu.

Halk pür dikkat hâdiseleri bekliyor.

Bizim hükûmetimizi üç - dört bolşevik it mi devirecek?

Güleriz hallerine.

Hele bir teşebbüs etsinler. Hele bir kızıl ihtilâl yapsınlar.

Hele bir radyoya, vilâyete, şuraya buraya bir yürüsünler...

Ondan sonra hallerini görsünler.

Haber veriyoruz:

DERELER GİBİ KAN AKAR; TAŞ ÜSTÜNDE TAŞ KALMAZ VE TÜRKİYE BOLŞEVİK OLMAZ...

Sopaya sopa, taşa taş, dişe diş, göze göz ve cana canla mukabele edeceğiz.

4 asırdır Moskof'a karşı biriktirdiğimiz hıncı, bu Stalin hayranlarından alacağız.

Türk - Rus savaşlarında canlarını kaybeden şehitlerimizin intikamını bu Lenin piçlerinden alacağız.

Savaşı biz açmıyacağız. Çünkü İslâmiyet barış demektir.

Hamle kâfirden gelsin. Ondan sonra ne yapacağımızı biliyoruz.

Tarihlerine korkunç ve feci bir mağlûbiyet yazmak istiyorlarsa buyursunlar BOLŞEVİK İHTİLÂLİ yapsınlar.»

Eygi'nin tahrikleri, artık şiddetini artırarak her gün devam etmektedir. «Komünistler gerilla harbine hazırlanıyorlar» **şeklindeki feryat da, kendi kışkırtıcılığının paravanasından ibarettir. İşte 9 Kasım tarihli Bugün'deki «Gafiller, ahmaklar, katmerli vatan hainleri» başlıklı yazısında** «Halk temsilcileri» **dediği militanlarına hitabı:**

«Komünizme karşı uyanık ve hazır bulununuz. Hükûmeti devirmeğe mâtuf HER HAREKETİN karşısına çıkınız. Devleti, hükûmeti, rejimi - bütün aksaklıklarına rağmen - koruyunuz. Zira, yeni bir ihtilalin arkasından - başlangıçta hangi renkte olursa olsun - muhakkak komünizm gelecektir.

Antikomünist, antiemperyalist büyük halk kütleleri yüzbinler ve milyonlar halinde toplanırsa, hiçbir kızıl devrim hareketi muvaffak olamaz.

Kızıllar kendilerini atak ve gözüpek zannediyorlar. İyi bilsinler ki, biz antikomünistler onlardan bin kere, milyon kere daha cesur ve çevikiz. Tecrübesini yapmak istiyorlarsa, ihtilâle teşebbüs etsinler.

İstanbul'un, Ankara'nın ve bütün Türkiye'nin kahraman halkları hiçbir komünist ihtilâline müsaade etmeyeceklerdir.

Türk polisine saldıracak üçbuçuk kızıl it, karşılarında halk sellerini bulacaktır.

Antikomünist millî kuruluşlara, gazete idarehanelerine tecavüze yeltenecek Nâzım Hikmet kaldırım veletleri öyle bir darbe yiyeceklerdir ki, ömürlerinin sonuna kadar unutamayacaklardır.

Vatanını, milletini, devletini, mukaddesatını seven bütün İstanbullular ve Ankaralılar! Sizlere hitap ediyorum:

— Komünizme karşı hazır bekleyiniz. İrtibatlı bulununuz. Katiyyen tereddüt etmeyiniz. Biz onları durdurur, püskürtür, kahr ve perişan edebiliriz.

İnşaallah.»

---

haftanın karikatürü

```
a.6-    çankaya köşkünde sunay için çeşitli kümes
        hayvanlarından sonra şimdi de bıldırcın beslenmege başlandı
        bıldırcınlar kastamonudan getirildi
        ------------------------------------------------------------

        ankara 5(ha)- çankaya'daki cumhurbaşkanlıgı köşkünde,
keklikten sonra, tavuk, pilic,ördek,kaz, hindi gibi kümes hayvan
-larının yanı sira , eti gayet lezetli olan bıldırcın beslenilmesine
de başlanılmıştır .

        orduda görevli bulundugu devrelerde , etinden çok hoşlandıgı
ifade edilen cumhurbaşkanı cevdet sunay'a özel olarak kastamonu
daglarındaki bir köyden getirilen 40 bıldırcın gayet itina ile
beslenilmektedir.

        ögrenildiğine göre , kastamonu daglarındaki bir köyde,
usta bir avcı,kapan kurarak cumhurbaşkanı cevdet sunay için bıldırcın
yakalamıştır. yakalanan 40 bıldırcın , özel olarak ankara'ya
getirilmiştir. bıldırcınlar , çankaya köşkünde,kekliklerin yakının
-daki bir kafese konulmuştur. yenilmek amacıyla avlanan
bıldırcınların üretilmeleri imkani araştırılmaktadır.
```

5.10.1968 - Haber Ajansı Bülteni

İbretnüma hikmet!

Kadın bir kere dizgini elinden kaçırmıştır... Bazı zevata yaranmak ve hayatını garantiye almak isteyen sözde din âlimi ve hocaların, açıklık taraftarlarının propagandalarına karşı çıkmayarak susmasının bir nevi ruhsat kabul edilmesi, irade bakımından zayıf olan ve bundan dolayı en ufak bir ruhsatı dahi istismara müsait bulunan kadını, gözlerimizle görmekteyiz ki, işte bugünkü en mahrem mahallerini dahi sakınmayacak mini etekli - mini akıllı birer zavallı durumuna düşürmüştür.

İşte, bir tel saçın dahi namahrem erkeğe gösterilmesine cevaz verilmeyişindeki katiyyetin ibretnüma hikmeti!

ŞULE YÜKSEL ŞENLER
(Bugün- 5.11.1968)

Paşam, bırakma süzgeci!

Yıllardır aradığımız İnönü'yü dün Ankara Ziraat Fakültesi'nin açılışı münasebetiyle birden buluvermiş gibiyiz.

Geçen ders döneminin sonunda işgal körükleyip, profesör suçlayan ve hoca saygısını Molotof kokteyl'lerinin patırtısıyla yok etmiş bir işgal çılgınlığının sırtını okşayan İnönü ise, hattâ kendi partisinden de önce, Aybar'ların, Aren'lerin, Boran'ların İnönü'sü idi.

Şimdi öyle görülüyor ki, İnönü, tecrübesinin süzgecini çalıştırmağa başlamıştır. Bunu bir daha bırakmamasını yürekten diliyoruz!

BEDİİ FAİK
(Dünya - 7.11.1968)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdür: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/12 - İSTANBUL ● Telefon: 27 81 09 ● Posta Kutusu: 126 — SİRKECİ İSTANBUL ● Ankara temsilciliği: Tel. 13 40 20 ● Dizgi: SON SAAT, Baskı: VATAN MATBAASI ● Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM — Cağaloğlu - İstanbul, Tel: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 54 İSTANBUL, Tel: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira. ● İlân: Santimi 25 Lira: yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir. ● Tek sütun üzerine 5 santimlik kutu yayın ilânları 60 Lira'dan kabul edilmektedir